

Journalistiek over de rest van de wereld

Jaarverslag 2009

Inhoudsopgave

Voorwoord	
1. lokaalmondiaal in 2009	0
2. The Road to Twenty Ten	0
3. Niet in het Nieuws	0
4. Beyond (y)our World	0
5. Vice Versa	0
6. Projecten	0
7. Producties in opdracht	0
8. Optredens in de media	0
9. Tv-programma's	0
10. Organisatie en bestuur	0
Nawoord	0
Jaarrekening	0

Voorwoord

Work in Progress

Vele jaren heb ik als hoofdredacteur gewerkt in de dagbladwereld en het was een vreugde. Kranten groeiden in oplage en omvang, nieuwe talenten stroomden de redacties binnen en wij allen dompelden ons onder in creativiteit en optimisme. Maar als ik nu nog wel eens op een dagbladredactie kom, blijkt de tintelende arbeidsvreugd omgeslagen in pessimisme. Bezuinigen en het verlies van banen drukken de stemming en leiden vaak tot een lamgeslagen berusting. Bij gebrek aan toekomstperspectief stinkt de creativiteit.

Daarom stap ik altijd weer met veel plezier in de trein naar Arnhem. Want op het kantoor van lokaalmondiaal aan de Velperbuitensingel tref ik een redactie en een staf die bruisen van de plannen. Natuurlijk zijn er ook bij ons financiële zorgen, maar die zijn er om opgelost te worden, niet om er noodlottig door te worden.

Het is een genoegen om met een enthousiaste filmer naar de nieuwe reportage te kijken, waarin het weer prachtig is gelukt de doelstelling van lokaalmondiaal te realiseren: de werkelijkheid in de derde wereld vast te leggen zonder te vervallen in een gemakkelijke oplossing of een lekker klinkende boodschap. Het is als voorzitter van lokaalmondiaal ook een voorrecht om een nieuw nummer van *Join of Vice Versa* te bekijken en te lezen. Dan denk ik trots: dit kunnen wij!

Maar creativiteit moet vooral ook goed georganiseerd worden. In ons mooie vak, de journalistiek, wordt een zekere mate aan rommeligheid en chaos al snel verward met creativiteit. Geïnspireerde plannen kunnen juist alleen maar werkelijkheid worden als ze gesteund worden door het fundament van een hechte organisatie.

Op dat punt viel er bij lokaalmondiaal nog wel wat winst te boeken. Tien jaar geleden opgericht als een initiatief van een groep enthousiaste Nijmeegse studenten, heeft lokaalmondiaal in 2009 een essentiële stap gezet van een pioniersclub naar een professionele organisatie. Dat werd ons mede mogelijk gemaakt door de uitstekende analyse getiteld 'Work in Progress' van Marieke Hart, consultant van Context, international cooperation te Utrecht. Zij geeft helder aan wat bij lokaalmondiaal vooral behouden moet blijven om onze doelstellingen steeds beter te realiseren, en waar wij nog wel wat kunnen bijleren.

De conclusie van ons bestuur is dat lokaalmondiaal getypeerd moet blijven door onze gedrevenheid, door de prioriteit te geven aan waar we zelf goed in zijn, door onze kritische toon en crossmediale uitgangspunt, en door onze korte lijnen en snelle besluitvorming.

Een verdere professionalisering moet vooral bereikt worden door duidelijke journalistieke en commerciële keuzes, waarbij het de voorkeur heeft dat deze twee specialismen helder van elkaar worden gescheiden. Op deze wijze kunnen wij ook inzichtelijk maken, voor onszelf en voor externe relaties, wanneer wij een draagvlakorganisatie, een productiebedrijf of een journalistiek onafhankelijke redactie zijn. Bij deze keuzes moeten we niet vergeten dat onze lokaalmondiale roots bij de lokale en regionale media liggen. Maar het is ook belangrijk een breed publiek te bereiken via landelijke media.

De organisatie van lokaalmondiaal wordt verbeterd door een duidelijke taakverdeling, gebaseerd op goed omschreven verantwoordelijkheden. Door de aanstelling van een nieuwe manager zijn bovendien de financiën verder op orde gebracht, waarbij budgetten en geldstromen transparant zijn, evenals de budgetbewaking. Essentieel is ook de periodieke evaluatie, het elkaar inspireren 'met de benen op tafel' en het versterken van het lokaalmondiaal-gevoel door niet alleen hard te werken maar ook af en toe samen iets leuks te doen. Zo kan de creativiteit van alle medewerkers maximaal worden benut.

Als ik dan, tevreden en opnieuw geïnspireerd, terugwandel van ons kantoor naar het station in Arnhem zie ik steeds weer die gapende bouwput van het stationsgebied in aanbouw. Door een slechte organisatie en een falende financiële onderbouwing heeft de bouw jaren stilgelegen. Dat gapende Arnhemse gat symboliseert voor mij wat de gevolgen kunnen zijn als je je creativiteit niet goed genoeg organiseert. Op dat punt is 2009 voor ons een essentieel jaar geweest. Alle medewerkers en alle subsidiënten die lokaalmondiaal ook in 2009 met veel inzet hebben geholpen om te komen waar wij graag willen zijn, dank ik wederom hartelijk.

Tony van der Meulen, voorzitter

1

lokaalmondiaal in 2009

'De rest van de wereld begint hier!' is al jaren lang het devies van lokaalmondiaal. Het beleidsplan 2007-2010 vormt de basis van onze doelstellingen en geeft richting aan onze activiteiten. Crossmediaal werken en het uitgroeien tot een broeinest van spraakmakende journalistieke producties over globalisering, ontwikkeling en internationale samenwerking is waar de organisatie zich de komende jaren op zal blijven richten. lokaalmondiaal wil een steeds groter Nederlands publiek bereiken en richtingbepalend zijn in het debat over de journalistieke berichtgeving over ontwikkelingslanden.

In 2009 hebben we hard gewerkt aan onze journalistieke profilering. Bijzondere journalistieke concepten zijn verder uitgewerkt en behalve audiovisuele reportages zijn er ook in tal van kranten en tijdschriften artikelen van onze redacteuren verschenen. We werken in toenemende mate samen met mainstream media in Nederland en de opleidingen journalistiek zien lokaalmondiaal als hun meest vanzelfsprekende partner wanneer het gaat om journalistiek over niet-westerse landen. En zowel in de media als bij evenementen worden lokaalmondiaal-medewerkers met grote regelmaat uitgenodigd als deskundigen op het terrein van (journalistiek over) globalisering en internationale samenwerking.

Journalistieke uitgangspunten

Naast de algemene uitgangspunten van de stichting lokaalmondiaal hebben zich in 2009 steeds scherper de contouren afgetekend van onze journalistieke en beleidsmatige uitgangspunten. Deze beginselen, waaraan we onze journalistieke producties toetsen, zullen de komende jaren verder worden uitgediept.

1. lokaalmondiaal kijkt naar alle facetten van een land of onderwerp. We laten niet alleen de problemen zien of de ellende, maar tonen juist de kracht van mensen in ontwikkelingslanden en de dynamiek van processen daar. Met evenwichtige, 'eerlijke' journalistiek streven we ernaar om een

completer beeld bij de Nederlandse kijker en lezer achter te laten.

2. lokaalmondiaal profileert zich door middel van bijzondere journalistieke projecten en concepten, waarmee we ook een publiek willen bereiken dat doorgaans niet in onze journalistieke stokpaardjes is geïnteresseerd. Deze benadering biedt mogelijkheden tot samenwerking met onverwachte partners. Voorbeelden hiervan zijn *The Road to Twenty Ten* en de samenwerking met hogescholen en studentennetwerken binnen *Beyond (y)our World*.
3. Een andere belangrijke journalistieke pijler van lokaalmondiaal is het brengen van nieuws en achtergronden over internationale onderwerpen die in de reguliere media doorgaans onvoldoende aan bod komen. Onderbelichte en vergeten verhalen vinden bij ons een podium. Voorbeelden zijn *Niet in het Nieuws* en de debatavond over de verkiezingen in El Salvador.
4. lokaalmondiaal wil richtinggevend zijn in het debat over hoe je journalistiek bedrijft over ontwikkelingslanden, globalisering en internationale samenwerking. Door het studieprogramma *Beyond (y)our World* hebben we hierin al een belangrijke plek verworven. De komende jaren willen we die positie verder uitbouwen.
5. lokaalmondiaal wil een belangrijke rol spelen in het debat over de toekomst van de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking door dit debat van broodnodige prikkende journalistieke impulsen te voorzien. In dit kader past het uitgeven van *Vice Versa* en onze betrokkenheid bij 1komma4miljard, de crossmediale debattenreeks over de toekomst van de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking.
6. Redacteuren van lokaalmondiaal kunnen zo veel mogelijk crossmediaal en zelfstandig werken. Ons 'unique selling point' blijft dat wij audiovisuele reportages kunnen maken,

maar daarbij hebben we ook de deskundigheid in huis voor het maken van tijdschriften en geschreven reportages, het organiseren van debattenreeksen en een uitwisselingsprogramma, en het optreden als deskundigen op het terrein van globalisering en ontwikkelingssamenwerking. Al deze aspecten komen samen in het specialisme van lokaalmondiaal, namelijk het ontwikkelen van crossmediale journalistieke concepten.

Wereldmediahuis

Omdat een brede samenwerking van redacties kansen biedt om slagvaardiger te zijn in het Nederlandse medialandschap, werken de redacties van de tijdschriften *Internationale Samenwerking* (uitgegeven door NCDO), *Vice Versa en Join* (beide uitgegeven door lokaalmondiaal) en de videoredacties van lokaalmondiaal en Mambapoint sinds april 2009 samen in het Wereldmediahuis. De verschillende redacties blijven (juridisch) onafhankelijk van elkaar functioneren, maar bundelen hun journalistieke kracht met het doel nog betere journalistieke producties over globalisering en ontwikkelingslanden maken. Het Wereldmediahuis wil tegenwicht bieden aan de verschraving van de berichtgeving over globalisering en ontwikkelingslanden in het reguliere Nederlandse medialandschap. Budgetten voor internationale correspondenten blijven krimpen, en met name op televisie wint het entertainment het van analyses en achtergronden van de globaliseringproblematiek. Gespecialiseerde journalisten kunnen reguliere media ondersteunen in hun berichtgeving en hun kennis en expertise inzetten om het publiek te bedienen dat wel geïnteresseerd is in mondiale vraagstukken. Voor meer informatie zie www.wereldmediahuis.nl

Het samenwerken met journalisten uit ontwikkelingslanden was van 2009 misschien wel het belangrijkste

Zonder 2009 geen 2010

2009 was het jaar waarin lokaalmondiaal (voorlopig) afscheid nam van de regionale omroepen. Het was vooral een jaar waarin lokaalmondiaal werkte aan een nieuwe koers. Een koers die hoofdredacteur Marc Broere en directeur Stefan Verwer als volgt verwoordden: *'lokaalmondiaal laat in haar programma's ongemakkelijke waarheden zien. Dat doen we op een toegankelijke wijze: door ze dichtbij huis te halen, door het lokale te koppelen aan het mondiale. Ook doen we dat door verhalen die doorgaans niet in het nieuws komen juist wél te vertellen. Daarbij gaat niet alleen om problemen, maar juist ook om mensen en organisaties die strijden voor een betere wereld en daarmee resultaten boeken. Door onderwerpen persoonlijk te maken en dichtbij huis te halen, en te laten zien dat het gaat om mensen zoals u en wij, denken we de betrokkenheid van Nederlandse kijkers bij een rechtvaardige wereld te vergroten.'*

lokaalmondiaal wil zich steeds meer gaan profileren met bijzondere journalistieke projecten die een tegenwicht bieden aan de stereotipe

beeldvorming over ontwikkelingslanden, en waarmee ook kijkers en lezers bij het onderwerp worden betrokken die doorgaans niet worden bereikt. Een goed voorbeeld van zo'n project is The Road to Twenty Ten, over de rol van voetbal in Afrika. Het wereldkampioenschap voetbal biedt een uitermate geschikt venster om mensen een kijkje in het hedendaagse Afrika te laten nemen.

The Road to Twenty Ten ging in 2009 van start met de training van meer dan 140 Afrikaanse journalisten. lokaalmondiaal begon aan de productie van verschillende documentaires en zette daarmee de stap zette van een nationaal naar een mondiaal platform, aangezien deze documentaires onder andere op BBC World zullen worden vertoond. Ook maakten we *Africa United*, een opmerkelijk boek over Afrikaans voetbal, dat in het voorjaar van 2010 is gepresenteerd. Misschien wel het belangrijkste van The Road to Twenty Ten is dat we met dit project zijn begonnen samen te werken met journalisten uit ontwikkelingslanden, die in staat worden gesteld om hun eigen verhalen te vertellen aan een wereldwijd publiek.

Ook was 2009 een bijzonder jaar omdat we erin slaagden het vakblad voor ontwikkelings-samenwerking *Vice Versa* te blijven uitgeven. Door het verkopen van betaalde abonnementen is een grote stap gezet richting het verzelfstandigen van het vakblad. Met het uitgeven van *Vice Versa* en ook bijvoorbeeld met het opzetten van de debattenreeks 1komma4miljard maakte lokaalmondiaal een lang gekoesterde wens waar: we boden een platform voor actueel debat over ontwikkelingssamenwerking. 2009 was niet alleen een jaar van vernieuwing. Zo werd het succes van het programma Beyond (y)our World bestendigd. De resultaten van het programma tonen aan dat lokaalmondiaal met de training van studenten journalistiek een duurzame bijdrage kan leveren aan de berichtgeving over ontwikkelingsvraagstukken.

Hoewel 2009 al een fantastisch jaar voor lokaalmondiaal is geweest, hebben we voor 2010 nog veel meer bijzonders in het vooruitzicht. De vernieuwde *Vice Versa* en *Join* bijvoorbeeld. En natuurlijk verrassende journalistieke producties rond het wereldkampioenschap voetbal in Zuid-Afrika.

We hebben hard gewerkt aan onze journalistieke profilering

2

The Road to Twenty Ten

Een van de belangrijkste projecten van lokaalmondiaal in 2009 was The Road to Twenty Ten. Dit project bestaat uit verschillende delen: trainingen, een website, een boek, journalistieke reportages en voetbaldocumentaires.

In januari werd de subsidieaanvraag voor Twenty Ten, een gezamenlijk project van World Press Photo, Free Voice, Africa Media Online en lokaalmondiaal, goedgekeurd door de Nationale Postcode Loterij.

Het project behelst het trainen van Afrikaanse (sport)journalisten in de aanloop naar het WK voetbal in Zuid-Afrika in 2010. Doel is om Afrikaanse journalisten hún verhaal te laten vertellen. Na een periode van voorbereidingen hebben sinds september de trainingen plaatsgevonden in Ghana, Egypte, Nigeria en Burkina Faso.

Twenty Ten Trainingen

Het Twenty Ten-project begon officieel toen begin september de eerste workshop in de Ghanese stad Accra van start ging. Onder leiding van internationaal gerenommeerde trainers werden Afrikaanse fotografen, schrijvende journalisten en radiojournalisten in vier landen getraind: Ghana, Egypte, Nigeria en Burkino Faso. Elke training duurde ongeveer een week. De deelnemende journalisten kwamen uit vrijwel alle landen van het Afrikaanse continent en maakten tijdens en na de workshop een grote hoeveelheid journalistieke producties: verhalen over het Afrikaanse continent op weg naar het WK in Zuid-Afrika. De trainingen zijn met veel enthousiasme gevolgd. 95 journalisten doorliepen het traject succesvol. Hun producties werden op de website van onze Zuid-Afrikaanse

projectpartner Africa Media Online gezet. Ook werd een groot deel van de producties op de website www.roadto2010.nl geplaatst.

Namens lokaalmondiaal was directeur Stefan Verwer bij elke workshop aanwezig. Hij selecteerde deelnemers die voor het boek *Africa United* konden schrijven en fotografieren, en begeleidde de journalisten bij het maken van hun producties. Daarbij kwam de kennis van lokaalmondiaal over zowel het Afrikaanse continent als voetbal erg van pas. Behalve Stefan Verwer waren ook hoofdredacteur Marc Broere en redacteur André van der Stouwe aanwezig bij de eerste workshop in Ghana. Thomas Hurkkens was bij de trainingen in Egypte, André van der Stouwe bij de training in Nigeria. Van der Stouwe en Hurkkens maakten opnames voor de Twenty Ten-documentaire en schreven voor de website Roadto2010.nl.

Het Kids News Network van Free Voice organiseert in 2010 workshops voor televisiejournalisten in Mozambique en World Press Photo organiseert een tweetal multimedialworkshops in Zambia en Zuid-Afrika.

Het netwerk van journalisten dat lokaalmondiaal via Twenty Ten heeft opgebouwd kan van onschatbare waarde zijn, omdat we in de toekomst meer met journalisten in ontwikkelingslanden willen samenwerken.

Africa United

In april 2010 is er in het kader van Twenty Ten een bijzonder boek gelanceerd: *Africa United*. Het boek is het verslag van een voetbalgek continent op weg naar het WK. Het staat vol verhalen en beelden van met name Afrikaanse journalisten en fotografen van het Twenty Ten-project, die aan hun passie voor het Afrikaanse voetbal uitdrukking geven. Het toont Afrika zoals we het zelden te zien krijgen: als een continent dat bruist van talent, ambitie en mogelijkheden.

Stefan Verwer en Marc Broere maakten voor het boek een selectie uit de journalistieke

verhalen die de Twenty Ten-project opleverde. Fotograaf Chris de Bode was verantwoordelijk voor de keuze van het beeldmateriaal.

Behalve over de liefde voor voetbal zelf gaat dit boek over de sociale betekenis ervan in Afrika. Sportsuccessen stimuleren en versterken een gevoel van waardigheid en trots, sport – en voetbal in het bijzonder – verbindt mensen internationaal en leidt tot relativering van (vermeende) tegenstellingen, zelfs in tijden van oorlog.

In *Africa United* ontmoeten we voetbalgekke presidenten en lezen we over de voetbalpassie van de Ethiopische topatleet Haile Gebrselassie, over de rol die voetballers Didier Drogba en George Weah speelden bij de totstandkoming van de vrede in Ivoorkust en Liberia, en over de manier waarop jong talent op een Ghaneese voetbalschool zich voorbereidt op een internationale sportcarrière. Ook sterren als Michael Essien en Salomon Kalou komen aan het woord. De Afrikaanse speelstijl komt in het boek aan bod en historische voetbalgebeurtenissen worden gereconstrueerd. Maar bovenal toont *Africa United* de kracht van een continent op weg naar een mijlpaal in zijn geschiedenis.

Twenty Ten-documentaire

Voor het project Twenty Ten werkt lokaalmondiaal aan een documentaire over journalistiek in Afrika. Zelden hoor je nieuws uit Afrika, dat gemaakt is door Afrikanen. Zelfs in Afrika horen of zien mensen het meeste nieuws via westerse nieuwsstations als de BBC. Tijdens het komende WK krijgen Afrikaanse journalisten echter de kans om van zich te laten horen. Zij willen het maatschappelijke belang van voetbal en het WK voor Afrika laten zien.

Deze film draait om drie journalisten die elk hun eigen invulling geven aan hun vak van journalist op een continent waar de werkomstandigheden vaak zwaar zijn. Zij hebben een grote liefde voor de journalistiek en voor voetbal, en ze koesteren elk hun eigen idealen.

We volgen Selay Marius Kouassi uit Ivoorkust, Goitseman Nkomo uit Zuid-Afrika en Andrew Esiebo uit Nigeria op weg naar een evenement dat voor zowel sporters, voetbalfans als de media uniek is: het WK voetbal in Zuid-Afrika. De ogen van de wereld zijn voor even op Zuid-Afrika gericht. Dit is voor de journalisten dé kans om hun verhaal te vertellen.

Het concept van de film, die 50 minuten zal duren, is uitgedacht in samenspraak met World Press Photo en Free Voice. De eerste opnames zijn gemaakt tijdens de workshops in Ghana, Egypte en Nigeria. Tijdens het WK zullen de laatste opnames worden gemaakt. De première zal plaatsvinden in het najaar van 2010.

Website

De Nederlandse website www.roadto2010.nl profileert zich als de Nederlandse site over Afrikaans voetbal. Dat bleef bij de nationale media niet onopgemerkt.

Verschillende digitale media, kranten en radiozenders hebben aandacht besteed aan de site en roadto2010 wordt regelmatig geraadpleegd door redacties van verschillende andere voetbalsites.

Journalistieke reportages

In het kader van The Road to Twenty Ten hebben we in 2009 eveneens gewerkt aan losse reportages. Zo brachten André van der Stouwe, Marc Broere en diens zoon Benjamin Loman een bezoek aan het Londense Chelsea om voetballer Salomon Kalou te interviewen. Een artikel hierover verscheen in het *Jeugdjournal Magazine* en in de *SPITS*. De video op onze website werd via een link op Voetbalprimeur.nl veel bekeken. Ook maakten we in Ghana tijdens een training van het Twenty Ten-project een reportage over de Ghanese ex-voetballer Prince Polley voor *Voetbal International*.

Voetbaldocumentaires BBC World

Met subsidie van de Europese Unie voor onze Britse partner Television for the Environment (TVE) produceert lokaalmondiaal twee documentaires over Afrikaans voetbal, die in juni 2010 op BBC World zullen worden uitgezonden. Dit betekent een unieke kans om onze journalistieke boodschap internationaal te verspreiden.

De ogen van de wereld zijn tijdens het WK op Zuid-Afrika gericht: voor Afrikaanse journalisten dé kans om hun verhaal te vertellen

3

Niet in het Nieuws

In de nationale media sneeuwen internationale gebeurtenissen en bijzondere verhalen uit het buitenland vaak onder in een overvloed aan Nederlands nieuws. De redactie van lokaalmondiaal volgt daarom internationale ontwikkelingen en maakt portretten van mensen in ontwikkelingslanden die anders niet in het nieuws komen.

Hoe staat het met de onderhandelingen binnen de Wereldhandelsorganisatie? En waarvoor strijden de jeugdbendes in El Salvador? In de reguliere media worden deze onderwerpen weinig belicht of eenzijdig besproken. De verhalen zijn te complex, spelen te ver weg of worden vergeten. De redactie van lokaalmondiaal wil ze wél voor het voetlicht brengen en blijft daarom over deze onderwerpen video-reportages en artikelen voor kranten en nieuwssites maken. Met deze items en artikelen wil lokaalmondiaal een breed Nederlands publiek bereiken, met interesse voor de onderwerpen maar niet per se brede achtergrondkennis. lokaalmondiaal investeerde ook in 2009 in haar nieuwsredactie, die echter geen externe financiering kreeg voor een serie items op structurele basis. Toch konden tijdens verschillende reizen enkele bijdragen voor onze rubriek 'Niet in het Nieuws' worden geproduceerd. In 2009 maakte lokaalmondiaal de volgende video-reportages:

1. Kan Rwanda persvrijheid wel aan?

Uit een rapport van Reporters Without Borders blijkt dat de persvrijheid in Rwanda te wensen overlaat. Rwanda staat op de 128e plaats als landen op basis van persvrijheid worden gerangschikt. Regelmatig worden journalisten bedreigd en opgepakt nadat ze zich kritisch uitlaten over de Rwandese regering. Jean Bosco Gasasira is een van hen. In 2007 zou hij na het schrijven van een kritisch artikel over president

Kagame zodanig zijn mishandeld dat hij tijdelijk in coma raakte.

In Rwanda lopen de meningen over persvrijheid echter uiteen. Zowel binnen- als buitenlandse journalisten zetten vraagtekens bij de professionaliteit van Rwandese journalisten, die vaak niet of nauwelijks zijn opgeleid. Zijn hun verhalen gemaakt volgens de journalistieke regels en is het wel waar wat ze zeggen over de bedreigingen? Ook is er angst voor het vrije woord. Vijftien jaar geleden vond in Rwanda een genocide plaats, die ontstond door de verspreiding van haatboodschappen door journalisten.

2. De neveneffecten van hulp op het bedrijfsleven in Nicaragua

De Nederlandse ondernemer Harm van Oudenhoven heeft een kleine chocoladefabriek, 'El Castillo del Cacao', in Matagalpa, een stadje in het midden van Nicaragua. Met de fabriek gaat het nog goed, maar volgens Van Oudenhoven komt er dreiging uit onverwachte hoek: buitenlandse ontwikkelingsorganisaties drijven de cacao prijs op. Ze verwerven een monopoliepositie en zorgen daardoor voor problemen bij kleine ondernemers. Van Oudenhoven werkte eerder als ontwikkelingswerker in El Salvador, Ethiopië en Sri Lanka.

3. Een balletje trappen met Salomon Kalou

Voor het *Jeugdjournaal Magazine* maakte lokaalmondiaal een reportage over de tienjarige Benjamin Loman die de Ivoriaanse stervoetballer Salomon Kalou ontmoet bij de Londense club Chelsea. Benjamin wil van de voetballer weten hoe hij het vindt dat het WK voor het eerst in een Afrikaans land wordt gehouden, en wat voor rol voetbal speelt in Ivoorkust. Benjamin leert van Salomon een paar technische trucs en gaat na afloop ook op de foto met keeper Petr Cech en andere Chelsea-voetballers zoals Didier Drogba, Frank Lampard en Michael Ballack.

4. De Confederations Cup en de vuvuzela

Al jaren volgt lokaalmondiaal het Afrikaanse voetbal op weg naar het WK in 2010. Ook bezochten we de Confederations Cup, die als voorbereiding op het WK geldt. Tijdens het toernooi maakte lokaalmondiaal drie videoreportages voor *de Volkskrant*, werden weblogs en opnames gemaakt die geplaatst werden op de website Roadto2010. lokaalmondiaal was aanwezig bij een voetbalwedstrijd in het township Soweto en ging op zoek naar de oorsprong van de Afrikaanse *vuvuzela*-voetbaltoeter. Ook maakten we een reportage over Hillborow, een wijk vlak naast het grote voetbalstadion van Johannesburg, waar de criminaliteit maar moeilijk te stoppen lijkt. De redactie van lokaalmondiaal schreef bovendien diverse artikelen voor Nederlandse kranten, tijdschriften en websites: 'Problemen LInK doen niets af aan boodschap' (Stefan Verwer, opinie, dagblad *Trouw*).

'Nieuwe hoop voor El Salvador' (Marc Broere en Thomas Hurkxkens, nieuws, tijdschrift *IS*)

'De burgeroorlog is voorbij, maar de bendes strijden door' (Marc Broere en Thomas Hurkxkens, achtergrond, dagblad *De Pers*)

'Harde taal partijen tijdens verkiezingen El Salvador' (Thomas Hurkxkens, website *Verspers.nl*)

'Belgische priester strijdt voor gerechtigheid nabestaanden bloedbad' (Marc Broere, website *OneWorld.nl*)

'Dit was anders dan alleen voetbal' (Thomas Hurkxkens en Marc Broere, dagblad *de Volkskrant*)

'Indonesische verkiezing net Idols' met bijbehorende video 'Kuseani bij de PPP' (Marten Blankesteyn en Stefan Verwer, dagblad en website *De Pers*)

4

Beyond (y)our World

In de media is internationale samenwerking een onderbelicht thema. De berichtgeving is vaak eenzijdig en oppervlakkig. lokaalmondiaal besloot hier iets aan te doen. Niet alleen door zelf een bijdrage te leveren aan het informeren en motiveren van de burger, maar ook door te zorgen dat (toekomstige) journalisten van andere media breder geïnteresseerd en beter geïnformeerd worden. Om dit te bereiken is lokaalmondiaal al in 2006 gestart met het studieprogramma Beyond (y)our World.

Door middel van het uitwisselingsprogramma Beyond (y)our World wil lokaalmondiaal toekomstige nieuwsmakers interesseren voor onderwerpen als globalisering en internationale samenwerking. We vinden dat deze onderwerpen een volwaardige plek behoren te krijgen in het beroepsonderwijs voor de journalistiek. Studenten krijgen een lesprogramma aangeboden van zes weken, waarin ze enerzijds praktisch worden voorbereid op het werken als journalist in een ontwikkelingsland, en anderzijds inhoudelijke informatie krijgen over globalisering, internationale samenwerking en ontwikkelingsvraagstukken. Na afronding van het lesprogramma gaan ze drie weken op studiereis. In het buitenland volgen ze een programma dat door een lokale (media)organisatie is samengesteld, en maken ze artikelen en reportages. In het laatste traject stellen de studenten het tijdschrift *Join* samen, dat onder meer verspreid wordt op Nederlandse hogescholen.

Uitwisselingen in 2009

In 2009 is het programma Beyond (y)our World ofwel BYW door drie verschillende groepen doorlopen. Studenten van de hogescholen voor journalistiek in Utrecht, Tilburg en Rotterdam volgden het programma. Het jaar begon echter met de afronding van BYW 5.

In september 2008 ging een groep van 18 studenten van de Christelijke Hogeschool

Windesheim te Zwolle van start met de vijfde editie van BYW. In oktober vertrokken ze voor drie weken naar Kaapstad, Zuid-Afrika. In maart 2009 werd de bijbehorende special van *Join* gepresenteerd met reportages, interviews, tips, impressies en achtergronden over het huidige Zuid-Afrika: de Joodse exodus, glijmiddel op je voetbalschoenen, de kleinste gitaarfabriek ter wereld en de booming jazz-scene van Kaapstad.

In november 2008 startte een groep van 20 studenten van de School voor Journalistiek in Utrecht met het lestraject van BYW 6. In januari 2009 vertrokken ze naar Indonesië. De artikelen die deze reis opleverde, staan in de *Join* die in juni 2009 uitkwam. In dit nummer neemt *Join* een kijkje in het leven van Rebecca Reijman, een Nederlandse superster in Indonesië. Ook een interview met de 16-jarige Diva en haar pooier David over kinderprostitutie in Jakarta, een reportage over de hype van kretek-sigaretten en het Indonesische rookbeleid, en een fotoreportage over graffiti en *political street art*.

Typhoon special guest op presentatie Zuid-Afrikaanse Join

Een knusse zaal, zwoele lucht, borrels, babbelende studenten, en de beats van de Zwolse rapper Typhoon (Glenn de Randamie) die galmen door de boxen. Café Het Vliegende Paard in Zwolle was woensdagavond 15 april het decor van de lancering van het vijfde nummer van *Join*. Aan Typhoon de schone taak om de aftrap te verzorgen. Presentatrice Georgina Kwakye vroeg de studenten naar hun ervaringen in Zuid-Afrika en Renske de Greef bood het publiek afwisseling door, zittend op de bar, met haar aangename stem fragmenten uit *Join* voor te lezen.

Talentenpool

Ten minste studenten per Beyond (y)our World-editie blijven via een talentenpool betrokken bij de onderwerpen van het programma. Na een jaar zullen dus minimaal zestien studenten via deze talentenpool blijven schrijven over mondiale onderwerpen. Vier BYW-studenten schrijven een artikel in opdracht van het tijdschrift *IS* en ook met andere bladen of kranten maakt lokaalmondiaal soortgelijke afspraken, zodat alle studenten uit de talentenpool de kans krijgen ook buiten *Join* artikelen te publiceren.

In maart begon een groep van 9 studenten van de Fontys Hogeschool Tilburg aan BYW 7. In april vertrok de helft van de groep voor twee weken naar Tanzania, in mei ging de andere helft naar Ethiopië. Hun ervaringen werden gebundeld in het septembernummer van *Join*, dat in verband met verspreiding op introductieweken al in augustus 2009 uitkwam. Hierin staat een reportage over missverkiezingen in Tanzania, een onderzoekje naar de populaire Ethiopische drugs *tchat* en een interview met de succesvolle Ethiopische modeontwerpster Gigi.

In september 2009 gingen 14 studenten van Hogeschool INHolland uit Rotterdam met BYW 8 van start. Na hun studiereis in Jordanië in oktober publiceerden ze hun artikelen in de Jordanië-special van *Join*, die in december verscheen. In dit nummer blijkt Jordanië niet alleen een land te zijn van nomaden, hoofddoekjes en de autoritaire koning Abdullah – maar ook van sexy lingerie, homo's en break dancers. En van mislukte voetballers, falende terroristen en erg geslaagde liefdes. Ook in deze *Join*: interviews met het jongste Tweede Kamer-lid en met minister Bert Koenders van Ontwikkelings-samenwerking.

Verspreiding van *Join*

Join verscheen in 2009 vier keer in een oplage van 17.000 exemplaren. Het blad is verspreid op de vestigingen van de betrokken scholen: Hogeschool Utrecht, Christelijke Hogeschool Windesheim Zwolle, de vestigingen van INHolland (in Alkmaar, Amsterdam, Delft, Den Haag, Dordrecht, Haarlem, Hoofddorp, Oegstgeest, Rotterdam en Utrecht) en de vestigingen van de Fontys Hogeschool (in Den Bosch, Eindhoven, Venlo, Sittard en Tilburg). Ook is *Join* verkrijgbaar op een steeds groter aantal andere hogescholen en universiteiten, zoals de Hogeschool van Amsterdam, de NHTV in Breda, Rijksuniversiteit Groningen, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden en de Radboud Universiteit Nijmegen. In alle studentensteden is *Join* verkrijgbaar. Behalve op onderwijsinstellingen is *Join* ook verkrijgbaar op diverse studentenlocaties, zoals de vestigingen van uitzendbureau Studentenswerk (in Alkmaar, Amersfoort, Den Bosch, Den Haag, Eindhoven, Groningen, Hoofddorp, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Rotterdam, Tilburg en Utrecht), het Focus Filmtheater in Arnhem en het Louis Hartlooper Complex in Utrecht. Met de studentenreisorganisatie JoHo heeft lokaalmondiaal speciale afspraken gemaakt. Het tijdschrift is verkrijgbaar in de JoHo *travel stores* in Amsterdam, Groningen, Leiden en Utrecht. De medewerkers van JoHo delen het tijdschrift actief uit in de winkels en verspreiden *Join* bovendien op evenementen.

In 2009 is *Join* onder andere uitgedeeld op het Roots Open Air Festival, de Studiebeurs, de Vakantiebeurs, Re:Shape, het Solar Festival, de Afrikadag en verschillende studentencongressen, zoals de Afrika Studie Avond in Leiden en het Studenten Symposium van de Evert Vermeer Stichting.

In totaal zijn per nummer ongeveer 17.000 exemplaren van *Join* verspreid. Zowel de logistiek rondom de distributie als het zoeken naar nieuwe distributiepunten bleken tijdsintensieve klussen. Het tijdschrift werd nog vaak onvol-

doende meegenomen uit de displays, waardoor de oplage op bestaande distributielocaties niet kon worden verhoogd. We willen de distributie efficiënter maken, bijvoorbeeld door een intensievere samenwerking met JoHo.

VERANDERINGEN

In 2009 is het blad *Join* sterk veranderd. In maart werd een chef-redacteur aangesteld voor 16 uur per week, die de studenten begeleidt en de leesbaarheid van *Join* vergroot. Chef-redacteur Marten Blankesteijn nam zelf deel aan de zesde editie van Beyond (y)our World. Bij de productie van *Join* nummer 6 nam hij als studentredacteur het voortouw en gaf aan welke richting het blad op moest gaan: meer afwisseling in de artikelsoorten, een bewust gekozen toon, een vaste *look & feel* en meer aandacht voor beeld. Bij het zevende nummer van *Join* trad hij aan als chef-redacteur en werkte hij aan de nieuwe bladformule. *Join* nummer 8 is het eerste exemplaar dat volgens deze richtlijnen is geproduceerd. Naar aanleiding van de nieuwe werkwijze in de redactie is besloten om de chef redacteur voortaan mee te laten gaan op reis, zodat hij tijdens de reis de studenten kan helpen en bijsturen bij hun research. Ook reist er sinds de zevende editie van BYW een professionele fotograaf mee, zodat er beeldmateriaal van goede kwaliteit voor *Join* beschikbaar is.

In 2008 en begin 2009 werd het blad nog geprofileerd met de slogan: 'Join – jonge journalisten over internationale samenwerking – is hét studententijdschrift over mondiale issues'. Sinds midden 2009 en vooral met de invoering van de nieuwe bladformule is deze positionering gewijzigd. Termen als 'internationale samenwerking' en 'mondiale issues' spreken studenten namelijk niet genoeg aan, hoewel zij de inhoud van het blad veelal wel interessant vinden. Tegenwoordig reizen steeds meer studenten, voor hun studie of in hun vrije tijd, naar verre landen. Het tijdschrift profileert zich nu als 'hét

De School voor Journalistiek Utrecht heeft als eerste laten zien dat Beyond (y)our World blijvend deel uitmaakt van het onderwijsaanbod

studententijdschrift over verre reizen, cultuur en de wereld’.

Vooruitblik

Nadat in 2009 is geïnvesteerd in de inhoudelijke en stilistische verbetering van het blad, is begin 2010 de vormgeving geheel vernieuwd. Met het verbeteren van de kwaliteit van het blad verwachten wij ook de oplage te kunnen verhogen. lokaalmondiaal werkt nauw samen met hogescholen voor journalistiek in Nederland en stelt aanstaande journalisten in staat om via het Beyond (y)our World-programma ‘live’ kennis te maken met mondiale (en lokale) vraagstukken. Een belangrijke doelstelling is dat het BYW-programma na drie reizen geïnstitutionaliseerd is binnen het reguliere onderwijsprogramma van de hogeschool. Drie maal wordt de studiereis gesubsidieerd, daarna moet de onderwijsinstelling deze zelf bekostigen.

In transitie

De School voor Journalistiek Utrecht heeft als eerste laten zien dat Beyond (y)our World een blijvend onderdeel is geworden binnen het bestaande onderwijsaanbod. In 2010 vertrekt een groep van 18 studenten na een uitgebreide voorbereiding naar Brazilië. lokaalmondiaal blijft in de overgangsfase betrokken bij de ontwikkeling van het lesprogramma door middel van werkbezoeken, redactievergaderingen van *Join* en de video- en cameratraining. Belangrijk is

ook dat de BYW-studenten, die dit jaar geen subsidie krijgen voor de reis, begeleid worden bij het publiceren van artikelen. Voor 2011 willen lokaalmondiaal en de School voor Journalistiek Utrecht toewerken naar een nieuwe versie van Beyond (y)our World.

BYW nieuwe stijl

In de nabije toekomst wil lokaalmondiaal met Beyond (y)our World structurele partnerschappen aangaan met lokale partnerinstellingen in bijvoorbeeld Zuid-Afrika, Brazilië, Libanon en de Filippijnen. Hierdoor kan wederkerigheid ontstaan en een levendige uitwisseling tussen jongeren uit deze landen en jongeren uit Nederland (en eventueel uit andere EU-landen) op gang komen.

Het uitgangspunt van ‘BYW nieuwe stijl’ is dat uitwisselingen pas duurzaam en succesvol zijn wanneer studenten journalistiek de mogelijkheid krijgen om elkaars omgeving te kunnen ontdekken en bevragen. De Nederlandse BYW-student nieuwe stijl *bezoekt* dus niet alleen, maar *ontvangt* ook. Samen produceren ze artikelen voor het tijdschrift *Join* en voor *Join TV*. Samen debatteren ze over maatschappelijke thema’s en stellen ze problemen kritisch en creatief aan de kaak. Kortom: BYW nieuwe stijl wil grenzen laten vervagen en een buitenkans bieden aan ‘mondiale’ jongeren uit Nederland (EU) en daarbuiten.

5

Vice Versa

Sinds januari 2009 is lokaalmondiaal uitgever van *Vice Versa*, het vakblad over ontwikkelings-samenwerking. In het 43e jaar van zijn bestaan maakte *Vice Versa* de overstap van gratis naar betaalde abonnementen. Met ondersteuning van ICCO, Oxfam Novib, Hivos en Stichting DOEN is lokaalmondiaal er als nieuwe uitgever in geslaagd om het blad als onafhankelijk vakblad voor en door de ontwikkelingssector te continueren. De reacties op de voortgang van *Vice Versa* zijn positief. Veel mensen zijn van mening dat de sector niet zonder een goed en onafhankelijk vakblad kan.

Voor *Vice Versa* wordt 2010 een belangrijk jaar. We hebben nieuwe abonnees nodig om op schema te blijven richting ons uiteindelijke doel, namelijk een tijdschrift dat zich geheel uit betaalde abonnementen en advertentieverkoop kan bedruipen. Dat betekent dat het blad zich nog meer dan voorheen moet profileren. De overgang van gratis naar betaalde abonnementen leidde allereerst tot een groot verlies aan abonnees. Begin 2009 had *Vice Versa* een oplage van 1.500 exemplaren. Dit bleek een voldoende basis om op voort te bouwen. Inmiddels stijgt het aantal betaalde abonnementen gestaag. Vooral een abonnee-actie in juli leverde veel nieuwe abonnees op. Eind 2009 was de oplage van *Vice Versa* gegroeid naar 2.100 exemplaren, waarvan 1.850 betalende abonnees.

In 2010 zal *Vice Versa* zich meer gaan richten op studenten. Het gratis studentenabonnement vervalt, maar studenten krijgen nog altijd een aanzienlijke korting. Ze betalen slechts € 19,95 voor een jaarabonnement in plaats van € 42,50. Om meer mensen personen in de sector te bereiken, zal *Vice Versa* bovendien speciale abonnementenacties introduceren op evenementen en bijeenkomsten. Ons doel voor eind 2010 is 2.250 betalende abonnees.

Zoals gepland is *Vice Versa* in 2009 zes keer uitgegeven. In elke uitgave stond een apart thema centraal. Het eerste nummer dat in

2009 verscheen had klimaat van wantrouwen als thema. In het tweede nummer stond zaken doen met de allerarmsten centraal. Nummer drie, die in juni verscheen, ging over de laatste kansen in Darfur. Het vierde nummer had als thema draagvlakbeleid; een zure appel. Het vijfde nummer ging over terug in de hulp. *Vice Versa* sloot het jaar af met het thema Koenders' verdampte visie.

Nieuwe hoofdredacteur

Op personeelsvlak is er in 2009 eveneens veel veranderd voor *Vice Versa*.

Hoofdredacteur Evelijne Bruning besloot om haar functie per 1 januari 2010 neer te leggen om te gaan werken als directeur van The Hunger Project. Zes jaar lang heeft Evelijne als hoofdredacteur voor *Vice Versa* gewerkt. Marc Broere, algemeen hoofdredacteur van lokaalmondiaal, heeft haar taak overnemen. Bovendien stopte ook Marusja Aangeenbrug per 1 januari 2010 als redacteur, maar zij blijft als freelancer voor het blad schrijven.

Nieuwe vormgeving

Begin 2010 heeft *Vice Versa* een ingrijpende restyling ondergaan. Sinds het tweede nummer van dit jaar is een nieuwe bladformule en grafische vormgeving ingevoerd. Het blad bestaat voortaan uit 36 pagina's, inclusief het omslag. Met 36 pagina's zal de kwantiteit van *Vice Versa* verminderen. Daartegenover staat de veel aantrekkelijker opmaak van het blad. Ook zal de vermindering van het aantal pagina's gecompenseerd worden door een toename van journalistieke kwaliteit. *Vice Versa* zal meer nog dan vroeger scherpe redactionele keuzes moeten maken. De schaarse ruimte in het blad wordt besteed aan verhalen die er echt toe doen en die discussie losmaken.

Ten slotte wordt www.viceversaonline.nl een steeds belangrijker interactieve aanvulling op het blad, die de betrokkenheid van lezers sterk kan vergroten.

6

Projecten

Hoewel we steeds meer op journalistiek zijn gericht, blijft lokaalmondiaal ook met veel enthousiasme niet-journalistieke projecten uitvoeren – vaak in samenspraak met andere maatschappelijke organisaties. In 2009 kreeg lokaalmondiaal financiële steun om projecten uit te voeren die we uit eigen initiatief of als projectpartner graag wilden realiseren.

1 komma4 miljard

ICCO en lokaalmondiaal hebben samen het initiatief genomen voor een debatreeks en crossmediale producties over de toekomst van de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking. De overkoepelende titel 1 komma4 miljard verwijst naar het aantal mensen in de wereld dat van minder dan 1,25 dollar per dag moet leven. ICCO en lokaalmondiaal constateren dat de publieke steun voor ontwikkelingssamenwerking vermindert en dat de sector steeds defensiever reageert. Hoewel het debat eigenlijk gevoerd zou moeten worden over de vorm, de effectiviteit van ontwikkelingssamenwerking en zowel onze verantwoordelijkheid als die van ontwikkelingslanden, spitst de publieke discussie zich te veel toe op het afschaffen of verlagen van ontwikkelingsbudgetten. In deze discussie dreigen de critici de allerarmsten in ontwikkelingslanden te vergeten. Zij gaan ons inziens voorbij aan het feit dat de mondiale armoedeproblematiek en de ongelijke verdeling van de kansen die globalisering met zich meebrengt, ook effecten heeft en zal hebben op onze samenleving.

Het feit dat de mondiale crises des te harder toeslaan in ontwikkelingslanden, zou niet moeten leiden tot een discussie over bezuinigen op ontwikkelingssamenwerking, maar juist het startsein moeten zijn voor een discussie over de verantwoordelijkheid die het Westen en zuidelijke elites hebben ten opzichte van

de slachtoffers. Deze verantwoordelijkheid heeft Nederland ook altijd genomen. Ons land speelt sinds jaar en dag een voortrekkersrol als het gaat om internationale betrokkenheid bij armoedeproblemen en mensenrechtenschendingen. Die voortrekkersrol moeten we blijven behouden en daarbij helpt een goed inhoudelijk debat over de verbetering en verbreding van de hulp.

Op 17 juni verscheen er een open brief in *Trouw*, waarin prominenten van zowel binnen als buiten de ontwikkelingssector hun zorg uitten over de wijze waarop het debat over ontwikkelingssamenwerking in Nederland wordt gevoerd. Het *NOS Journaal* besteedde er aandacht aan het NCRV-radioprogramma *Standpunt.nl* stond die dag geheel in het teken

van de discussie over de toekomst van de Nederlandse ontwikkelingsamenwerking. Op dinsdag 19 oktober werd in samenwerking met Coolpolitics een tweede debat georganiseerd met de titel 'Afrika: onze laatste markt?' Hierin werd specifiek gekeken naar de rol van het bedrijfsleven de gevolgen van de economische crisis voor ontwikkelingslanden en ontwikkelingsamenwerking. De bijeenkomst werd bezocht door ruim 150 mensen.

In het kader van het project werd ook een website gebouwd. Op www.1komma4miljard.nl staat nieuws over debatten over ontwikkelingsamenwerking en globalisering. De website trekt dagelijks tussen de 50 en 100 bezoekers.

Ondertekenaars open brief

1 komma4 miljard

1. Jack van Ham, algemeen directeur ICCO
2. Hans Eenhoorn, professor Wageningen Universiteit
3. Arjan Plaisier, scriba Protestantse Kerk in Nederland
4. Tineke Lodders-Elfferich - oud-voorzitter CDA
5. Tony van der Meulen, schrijver en voorzitter lokaalmondiaal
6. Aad van den Heuvel, schrijver en journalist
7. Joris Voorhoeve, oud-minister van Defensie, oud-fractievoorzitter VVD
8. Doekle Terpstra, voorzitter HBO-raad
9. Andrew Makkinga, televisiepresentator
10. René Paas, voorzitter CNV
11. Ineke Holtwijk, schrijver en journalist
12. Jan Siebelink, schrijver
13. Bas de Gaay Fortman, hoogleraar mensenrechten Universiteit Utrecht
14. Paul Hoebink, hoogleraar Radboud Universiteit Nijmegen
15. Felix Meurders, programmamaker
16. Hedy d'Ancona, oud-minister PvdA
17. Eelco Fortuijn, oprichter Fairfood
18. Hans Verploeg, oud-secretaris NVJ en voorzitter Free Voice
19. Frank van der Linde, directeur Fairfood international
20. Tobias Reijngoud, journalist
21. Stefan Verwer, directeur lokaalmondiaal
22. Rajendre Khargi, voorzitter Global Village Media
23. Danielle Hirsch, directeur Both ENDS
24. Ralf Bodelier, journalist
25. Farah Karimi, algemeen directeur Oxfam Novib
26. Mirjam Vossen, journalist
27. Tanja Lubbers, oud-directeur LLiNK
28. Hans Beerends, publicist en oprichter Wereldwinkels

Afrika: onze laatste markt?

'Waar zouden we de loftrompet meer over moeten steken', begint gespreksleider Frénk van der Linden. 'Als er een bedrijf naar Afrika komt? Of een ontwikkelingsorganisatie?'

De zaal is verdeeld: Kan de komst van een bedrijf een positieve uitwerking hebben op een ontwikkelingsland?

In het populaire Amsterdamse café-restaurant Dauphine zit een betrekkelijk jong en goed geïnformeerd publiek klaar voor de talkshow 'Afrika: onze laatste markt?' over samenwerking tussen bedrijven en ontwikkelingsorganisaties. Is het een succesformule of een moeizame combinatie?

ICCO-directeur Jack van Ham en directeur duurzaamheid van Philips Frank Altena nemen als eerste plaats in de spotlights. Altena: 'Vaak wordt gezegd er over bedrijven die zich in Afrika vestigen dat het geen business is, maar liefdadigheid. Maar dat is niet zo, het gaat om de winst. Eerst is er omzet nodig, en van daaruit kun je verder bouwen en zorgen voor onder andere meer werkgelegenheid.' Hulporganisatie ICCO werkt al ruim tien jaar samen met supermarktconcern Ahold. 'Waar selecteert ICCO op?' wil Frénk van der Linden weten.

Jack Van Ham antwoordt: 'We gaan niet in zee met bedrijven bij wie het puur om winst-

maximalisatie gaat. Er wel eens bedrijven langsgelopen die zeiden: "Jullie hebben een goed netwerk. Als jullie dat nu inzetten om..." Daar trekken we de grens.'

Ook Daniëlle Hirsch, directeur van hulporganisatie Both ENDS schuift aan en vertelt uit eigen ervaring waar de samenwerking tussen bedrijven en ontwikkelingsorganisaties soms moeilijk verloopt. Hirsch: 'Vanaf 2001 werken we samen met de Nederlandse bloemensector, maar pas dit jaar kwam voor het eerst een bosje bloemen op de markt. Er is sprake van spraakverwarring tussen hulporganisaties en het bedrijfsleven.'

Halverwege de avond klinkt er uit het publiek nog af en toe de cynische reactie: 'Bedrijven hebben een kortetermijnbelang. Het is een gebed zonder einde.' Maar hoewel er haken en ogen aan samenwerking zitten, lijkt stukje bij beetje de algemene mening te veranderen. Van der Linden aan het eind van de avond: 'Ik denk dat we de consensus hebben bereikt dat het bedrijfsleven kán bijdragen aan ontwikkeling.' Paul Tang, econoom en Tweede-Kamerlid voor de PvdA, verwoordt het als volgt: 'Het is in ons eigen belang dat Afrika zich gaat ontwikkelen. Geloof niet in de goede bedoelingen van bedrijven, maar in de commerciële belangen.'

Reportage India

In april reisden Stefan Verwer en André van der Stouwe naar India om reportages te maken over armoedeproblematiek. De invalshoeken waren zeer divers: van een portret van een jonge sloppenwijkbewoner tot een interview met Jan Pronk. Ook maakten ze een korte reportage over het decentralisatie-

traject van ICCO.

Veel van het materiaal dat in India is geschoten, zal worden gebruikt voor de debattenreeks die lokaalmondiaal organiseert in samenwerking met ICCO en Coolpolitics en voor de bijbehorende website 1komma4miljard.nl

YUUB TV

In maart 2009 werd een begin gemaakt met YUUB TV. De organisatie YUUB zet zich in voor mensen met een beperking en voor ouderen. Het wil een platform zijn waarop vraag en aanbod bij elkaar komen. Zo kun je er terecht voor advies op het gebied van werk en opleiding, en is het ook een startpunt om bijvoorbeeld een rolstoelvakantie te boeken. YUUB vroeg lokaalmondiaal door middel van vier reportages de verschillende kanten van haar organisatie te laten zien. Met presentatrice Georgina Kwakye werden drie succesvolle items gemaakt, maar volkomen onverwacht kwam vervolgens het bericht dat YUUB in financiële nood verkeerde. De samenwerking met lokaalmondiaal moest (in ieder geval voorlopig) worden beëindigd. Met YUUB-oprichter Kees van der Eijk wordt besproken welke rol lokaalmondiaal kan spelen bij een eventuele doorstart van de organisatie.

Life on the Edge

Life on the Edge is een project van lokaalmondiaal rondom de negendelige documentairereeks met dezelfde titel. Deze negen documentaires zijn verbonden met de Millenniumdoelen en ingekocht bij de Britse organisatie Television for the Environment (TVE). Het project is uitgevoerd met financiering van de NCDO en een bijdrage van TVE. Het doel van het project was om met behulp van de negen *Life on the Edge*-films ruim 50.000 Nederlanders bewust te maken van de (voortgang van de) Millenniumdoelen.

Om dit bereiken zijn drie kernactiviteiten ondernomen, ten eerste de organisatie van een reeks van negen filmdebatten in filmhuizen en culturele centra. De debatten vonden plaats in achtereenvolgens het Fraterhuis in Zwolle, in het Louis Hartlooper Complex in Utrecht, in Studio K in Amsterdam, bij Studentenvereniging SOL in Leiden, in Lux in Nijmegen, in de Film Foyer in Tilburg, tweemaal bij Focus in Arnhem, en ten slotte bij het USVA Studenten-

centrum in Groningen. Overal werden een of meer van de negen films vertoond en daarna gedebatteerd met gastsprekers en het publiek onder leiding van een gespreksleider.

De tweede kernactiviteit was het bouwen van een speciale projectwebsite en het webstreamen van de films. Begin 2009 is de website ontwikkeld: Werelddoc.nl. Op deze site is informatie over de films te vinden en kunnen ze besteld worden. Via de site zijn tijdens het project in totaal 215 films verkocht. De opbrengst hiervan is naar de verdere uitvoering van het project gegaan. In december 2009 zijn alle films op de Werelddoc.nl gezet voor webstreaming. Daar zijn de films nog altijd te bekijken.

De derde en laatste kernactiviteit was de vertoning van de films op filmfestivals. In samenwerking met de Evert Vermeer Stichting en Mambapoint heeft lokaalmondiaal op de Afrikadag (25 april 2009) een medialounge ingericht, waar men de *Life on the Edge*-documentaires kon bekijken. Van 27 tot en met 31 januari 2009 zijn de documentaires bovendien onder de aandacht gebracht op de NOT-beurs. Ook heeft lokaalmondiaal de films aangeboden aan een aantal grotere Nederlandse festivals, maar helaas bleken de films daarvoor minder geschikt.

Op de filmdebatten zijn ruim 300 mensen afgekomen. Bij de Afrikadag hebben ongeveer 30 mensen de films bekeken. 19 verschillende organisaties hebben de films besteld via de website. Via Werelddoc.nl, via de communicatiekanalen van lokaalmondiaal, de filmhuizen, scholen en studieverenigingen, en het gebruik van de documentaires door de 19 organisaties die de films hebben besteld, heeft dit project heel veel mensen kunnen bereiken. Wij schatten in dat het beoogde aantal van 50.000 mensen is behaald.

Arnhem Mondiaal

In 2008 was lokaalmondiaal betrokken bij de campagne om Arnhem uit te roepen tot Millenniumgemeente. Begin 2009 nam de gemeenteraad een motie aan waarin Arnhem werd uitgeroepen tot Millenniumgemeente. Dit besluit dreigt echter uit te lopen op een nietszeggend initiatief. Sinds het raadsbesluit is het akelig stil geworden binnen de gemeentelijke burelen. lokaalmondiaal liet zich al eens bij monde van directeur Stefan Verwer kritisch uit over het gebrek aan daadkracht en zal dat zo nodig blijven doen.

Nationale Onderwijs Tentoonstelling

Van 27 tot en met 31 januari 2009 maakte lokaalmondiaal deel uit van het Wereldplein, een speciale stand op de beurs van de Nationale Onderwijs Tentoonstelling (NOT) in de Utrechtse Jaarbeurs. Op deze stand presenteerden vijftien verschillende ontwikkelingsorganisaties hun lesmateriaal voor het onderwijs rond de slogan 'Haal de wereld de klas in!' om wereldburgerschap op school en in de klas te stimuleren.

lokaalmondiaal presenteerde hier twee projecten:

1. *Life on the Edge*: De negen documentaires waren te vinden in de informatieboekenkast en er stond een stukje over de documentaires en de projectwebsite www.werelddoc.nl in de algemene informatiefolder van het plein, die op de beurs werd uitgedeeld.
2. *Beyond (y)our World*: Het tijdschrift *Join* dat gemaakt wordt door deelnemers aan het studieprogramma *Beyond (y)our World*, werd aangeboden in displays en op verschillende plekken op het plein.

Bovendien stelde lokaalmondiaal de informatiefilm samen die op het Wereldplein door-

lopend werd vertoond en waarvoor iedere organisatie een fragment aanleverde.

De bezoekers reageerden enthousiast op het materiaal. Velen lieten contactgegevens achter voor benadering na afloop van de beurs. Lokaalmondiaal stuurde na de beurs een e-mail om nogmaals de *Life on the Edge*-films, de website Werelddoc.nl en het jongerentijdschrift *Join* onder de aandacht te brengen.

El Salvador 1: Verkiezingsavond Desmet

Na aanleiding van het succes van het symposium 'Overleven Verplicht' over El Salvador in 2008 en vooral vanwege de actuele situatie in het land zelf besloten ICCO en lokaalmondiaal om in 2009 een vervolg te organiseren. Hierbij waren ook Cordaid en Free Voice betrokken.

In Desmet Studio's in Amsterdam vond op 15 maart een crossmediaal programma plaats met film, radio en debat. Lag de nadruk tijdens het symposium in 2008 vooral op een terugblik op 25 jaar geleden, tijdens de debatavond in Desmet werd ingegaan op de tegenwoordige situatie in El Salvador. Het land stond rond de presidentsverkiezingen in maart 2009 op een belangrijk punt van zijn geschiedenis.

Via een live verbinding met correspondenten en de bisschop van San Salvador werd het publiek op de hoogte gehouden van de sfeer ter plaatse en de eerste voorspellingen van de verkiezingen. In reportages van lokaalmondiaal en door gesprekken met diverse gasten werden de verkiezingen, het verleden en het heden van El Salvador toegelicht. Op de avond werden er verschillende thema's behandeld zoals een terugblik naar de oorlog, de balans van de vredesakkoorden, armoede en sociale uitsluiting, mara's en geweld en de toekomst van het Latijns-Amerikaanse continent. Presentatoren waren Frénk van der Linden en Evelien Bosch. De verkiezingsavond werd afgesloten met speeddates tussen (voormalig) activisten en het publiek.

Het programma *Atlas* van LLiNK zond op Radio 1 live uit vanaf de verkiezingsavond in Desmet. Daarnaast maakte de Wereldomroep opnames voor een Spaanstalig radio-programma dat op 21 maart werd uitgezonden in Latijns-Amerika.

De videoreportages die lokaalmondiaal maakte in El Salvador gaven een beeld van de ontwikkelingen in El Salvador:

1. Terugblik en verzoening: met Rogelio Ponsel, verzetspriester tijdens de oorlog, blikken we terug op het conflict en bespreken we of verzoening wel mogelijk is.
2. El Salvador nu: armoede en uitsluiting. In een sloppenwijk vertellen mensen hoe ze door de huidige regering worden behandeld. Het neoliberale beleid heeft hen niets gebracht, zeggen ze, want ze worden alleen maar meer buitengesloten.
3. Geweld: lokaalmondiaal sprak met actieve leden van de beruchte M18-gang en interviewden een gevangenisdirecteur en een jeugdrechter.
4. De verkiezingen: op tournee met Mauricio Funes van het FMLN, die het opnam tegen de rechtse Arena-partij die al sinds het einde van de burgeroorlog aan de macht was. Ook de Arena-partij kwam aan het woord. Funes werd op 15 maart gekozen tot nieuwe president.

El Salvador 2: De familie Ramirez

Het gezin Ramirez is een doorsnee gezin uit de arme, marginale zones in de hoofdstad San Salvador. Voor ontwikkelingsorganisatie Cordaid maakte lokaalmondiaal een film over het leven van de familie.

Het gezin bestaat uit moeder Arely, vier dochters en drie zonen. De oudste zoon is bijna nooit thuis, omdat hij in Nicaragua werkt als lader van vrachtauto's. Af en toe stuurt hij wat geld naar huis. De middelste zoon van 22 jaar zit voor de volgende 22 jaar van zijn leven een

gevangenisstraf uit vanwege poging tot moord en lidmaatschap van een van de mara-groepen, de rivaliserende jeugdbendes die voor veel onveiligheid en criminaliteit zorgen in het land. Voordat de financiële crisis uitbrak, verdiende Arely nog gemiddeld vijf dollar per dag, nu slechts drie dollar. De voedselprijzen zijn als gevolg van de crisis enorm verhoogd. Wordt er niets verdiend, dan worden er maaltijden overgeslagen. Het gezin straalt echter optimisme en kracht uit en Arely en haar kinderen hebben met een steuntje in de rug van een partnerorganisatie van Cordaid hun leven de afgelopen jaren beetje bij beetje verbeterd. Drie jaar geleden woonden ze nog in een huis van golfplaten, nu hebben ze vier stenen muren en een cementen vloer. De buurtbewoners hebben zelf voor elektriciteit en schoon drinkwater gezorgd. De kinderen gaan allemaal naar school. Ook als Arely wel voldoende geld verdient, wordt af en toe een maaltijd opgeofferd om geld opzij te leggen zodat haar oudste dochter Janira volgend jaar een driejarige opleiding tot boekhoudster kan volgen. Met een diploma zou ze een redelijk goede baan moeten kunnen vinden en voor extra inkomsten voor het gezin kunnen zorgen. De internationale financiële crisis brengt echter de aspiraties van het gezin in gevaar: het sparen gaat steeds langzamer, merken ze.

Ons portret van het gezin Ramirez laat de effecten van mondiale ontwikkelingen zoals de economische crisis en stijgende voedselprijzen op het leven van gewone mensen zien. De film werd uitgezonden op een conferentie van het Encuentro Latino Europeo, een platform voor beleidsanalyse en dialoog tussen Europeanen en Latijns-Amerikanen, dat mede door Cordaid werd georganiseerd.

El Salvador 3: Jongeren verdienen een kans

Voor Cordaid werd in 2009 een project gestart over jeugdherstelrecht. lokaalmondiaal maakte een film over het leven van jongeren in volks-

wijken van San Salvador. Een jongere die in conflict met de wet is geweest, maar nu ondersteund wordt door Cordaid-partner Poligono Don Bosco, door zijn familie, vrienden, burens en de jeugdrechter. De film toont hoe zijn leven was vóór en nadat hij door zijn omgeving werd geholpen. Om het verschil tussen El Salvador en Nederland, wordt ook een Nederlandse jongere gevolgd die in aanraking is geweest met de politie.

Awearness Fair Fashion

lokaalmondiaal was betrokken bij de Awearness Fair Fashion Show die op 28 juni 2009 werd gehouden tijdens de derde Arnhem Mode Biënnale. Het Awearness Fair Fashion Event is een zelfstandig onderdeel van Arnhem Mode Biënnale. De Mode Biënnale in Arnhem is in vier jaar uitgegroeid tot een groot, toonaangevend mode-event. Het maakt zowel het brede publiek als de vakwereld op een inspirerende manier bewust van de culturele, maatschappelijke, economische en kunstzinnige impact van modevormgeving.

De derde Arnhem Mode Biënnale vond plaats van 5 juni tot en met 5 juli 2009 in de binnenstad van Arnhem. Het nieuwe, zelfstandige onderdeel van Awearness Fair Fashion Event vraagt de aandacht voor *fair fashion* ofwel eerlijke kleding. Fair Fashion is mode die in haar (internationale) productie- en handelsketen zorg draagt voor goede sociaal-economische werkomstandigheden, en milieubelastingen tot een minimum tracht te verlagen. Met het Awearness Fair Fashion Event wordt op een aansprekende manier aandacht besteed aan de diverse aspecten van eerlijke kleding.

Prêt-à-porter, couture en designkleding met respect voor mens en milieu gaven de catwalk in de Eusebiuskerk een duurzaam signatuur tijdens de flitsende Awearness Fair Fashion Show. Lokaalmondiaal maakte hierbij de videoclip. Ontwerpers als Rianne de Witte, Brennells, Van Markovic, Marlon Borgschot en Studio Jux

toonden hun nieuwste collecties in materialen als biokatoen, lyocell, soja, maïs, hennep, bamboe en brandnetel. Er waren ruim 500 gasten. Aansluitend vond de Awearness Catwalk Talkshow plaats, waarin onder de bevoegen leiding van Jort Kelder werden praktische punten en gewetensvragen over duurzame mode aan de orde gesteld. Hij sprak met ontwerpers, inkopers, politici en andere modebewuste sleutelfiguren.

Het Awearness Fair Fashion Event is een eerste stap op weg naar het bekend en beminde maken van fair fashion bij een grote groep consumenten, ontwerpers en retailers. De overheid heeft hierbij een stimulerende rol. Wilma Mulder en Jeannette Ooink, initiatiefnemers van het event, kondigden aan door te gaan met meer Awearness events.

Both ENDS

In samenwerking met Both ENDS heeft lokaalmondiaal in aanloop naar de klimaatop in Kopenhagen twee films gemaakt over de gevolgen van het investeringsbeleid van de Europese Investeringsbank voor het milieu in ontwikkelingslanden:

– **Brazilië:** In 2003 investeerde de Europese Investeringsbank 110 miljoen dollar in Veracel. Dit bedrijf bouwde in 1992 een papierpulp-fabriek en legde eucalyptusplantages aan nabij het stadje Eunapolis in het noorden van Brazilië. De komst van de fabriek zou voor veel werkgelegenheid zorgen en de regio een economische impuls geven. Sinds de komst van de fabriek trekken lokale boeren en actievoerders echter aan de noodklok. Volgens hen heeft de komst van Veracel een vernietigend effect op de regio. Negentig procent van de landbouwgrond van de gemeente Eunapolis bestaat inmiddels uit eucalyptusplantages. Andere landbouw wordt er nog maar nauwelijks bedreven. Talloze boeren hebben hun land aan Veracel moeten verkopen en wonen nu, vaak

werkeloos, in de buitenwijken van Eunapolis, waar drugsgebruik en zware criminaliteit aan de orde van de dag zijn. De pulp- en papierindustrie is de op vier na

meest vervuilende industrie ter wereld. Bij transport en afvalverwerking wordt veel CO₂ uitgestoten en ook op lokaal niveau heeft de industrie een grote impact op het milieu.

De Grote Ontwikkelingsquiz

De Grote Ontwikkelingsquiz is een samenwerkingsverband tussen LUX, het Centrum voor Internationale Ontwikkelingsvraagstukken (CIDIN) van de Radboud Universiteit Nijmegen en lokaalmondiaal. LUX verzorgt de coördinatie, de locatie en de productie op de dag zelf. Quizmaster Lau Schulpen, verbonden aan het CIDIN, is samen met lokaalmondiaal verantwoordelijk voor de quizvragen. Ook verzorgt lokaalmondiaal het bijbehorende beeldmateriaal. In eerdere jaren was er een samenwerking met *de Volkskrant*, maar wegens bezuinigingen is deze beëindigd. Dit jaar verzorgde Global Village Media een publicatie in dagblad *Metro* en op de website OneWorld.nl.

Op zondagmiddag 29 november 2009 vond de vijfde editie van De Grote Ontwikkelingsquiz in het Nijmeegse LUX plaats. Vanwege de klimaattop in Kopenhagen stond de quiz in het teken van ontwikkelingssamenwerking en klimaatverandering. Tien winnaars van de voorronde in *Metro* namen het op tegen tien professionals uit de ontwikkelingssector, de zogenoemde BNO-ers ofwel 'Bekende Nederlanders op het gebied van Ontwikkelingssamenwerking': Donald Pols (hoofd klimaat Wereld Natuur Fonds), Madeleen Helmer (directeur Rode Kruis klimaatcentrum), Maarten Sitvast (NCDO), Elsa van de Loo (VN jongerenvertegenwoordiger), Joost Broeren (Plakkies slippers), Ama van Dantzig (Move Your World), Chris van Assen (ambassadeur Fair Climate), Michaela Hogenboom (VN-jongerenvertegenwoordiger duurzaamheid), Peter Vlam (journalist en oprichter

Africa Interactive), Hans Bruning (voormalig Internationaal Programma Directeur ICCO). Aan de eerste ronde deden alle deelnemers mee, aan de tweede de vier beste van beide groepen en in de derde ronde streden de laatste twee overgebleven kandidaten tegen elkaar. Madeleen Helmer, directeur van het Rode Kruis Klimaatcentrum, bleek in de finale te sterk voor Jan Willem van Rooij, student ontwikkelingsstudies uit Utrecht. De jury bestond uit Peter Konijn van Cordaid (winnaar van 2008) en professor Ruerd Ruben, hoogleraar ontwikkelingssamenwerking aan de Radboud Universiteit. Stefan Verwer las een kritische column voor over de 'klimaathype' en de positie van ontwikkelingsorganisaties hierin. Ook het publiek nam deel aan het programma. Bij de entree kreeg het een formulier uitgereikt, waarop de antwoorden voor de publieksronde aangekruist konden worden. Er waren twee winnaars, die beiden een abonnement op *Vice Versa* wonnen.

De Grote Ontwikkelingsquiz heeft als doel burgers te betrekken bij thema's rondom ontwikkelingssamenwerking. Daarom wordt gebruik gemaakt van een luchtige opzet van het programma en de bekendheid van de BNO-ers. Tijdens de voorbereiding bleek het lastiger dan in voorgaande jaren om 'grote namen' te trekken, waarschijnlijk omdat veel van hen al een keer aan de Quiz hebben deelgenomen. Dit was jammer, omdat zij mede de grootte van de opkomst bepalen. Die viel ons met 70 personen dan ook tegen.

Hier graag een streamer

Door de eucalyptusbomen drogen bovendien de waterbronnen van boeren op. In de film komen een boer, een openbaar aanklager, een actievoerder en een fabrieksvertegenwoordiger aan het woord.

– **Oeganda:** In Oeganda wordt gebouwd aan de Bujagali-dam in de Nijl, een stuwdam die een deel van de Oegandese bevolking van stroom moet gaan voorzien. De Europese Investeringsbank heeft in de bouw van deze dam geïnvesteerd, maar er is geen rekening gehouden met het dalende waterpeil van het Victoriameer, waarvan de dam afhankelijk is. Hierdoor is het maar de vraag of de dam ooit de beloofde hoeveelheid stroom van 250 megawatt kan leveren en of de stroom niet veel te duur wordt voor de bevolking. In de reportage komen verschillende mensen aan het woord: de lokale bevolking, een milieudeskundige, een parlementslid en een wetenschapper.

De korte versies van beide films zijn vertoond op een door Both ENDS georganiseerd politiek café op 20 november in Den Haag, in de aanwezigheid van internationale experts en Europese beleidsmakers. Verder zijn de films verspreid via internet en verschenen geschre-

ven artikelen in de media (o.a. in *IS* en bij Sargasso en Verspers). André van der Stouwe was bovendien te gast bij het radio-programma *OBA live* om over de papierpulpfabriek in Brazilië te vertellen.

3eHELFT

De 3eHELFT, een initiatief van NCDO, wil een platform bieden aan Nederlandse sportorganisaties, bedrijven, media en overheidsvertegenwoordigers om effectiever te gaan samenwerken op het gebied van sport en ontwikkelingssamenwerking. Gebruikmakend van de publiciteit rondom het WK in 2010 wil de 3eHELFT een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van Zuid-Afrika. lokaalmondiaal verzorgde de eindredactie van de teksten op www.3ehelft.org en plaatste wekelijks relevante nieuwsberichten en achtergrondverhalen op de site. In 2010 wordt de samenwerking voortgezet.

Afgewezen of gestopte projecten

In juli 2009 is er in het bredere kader van The Road to Twenty Ten samen met RTV Rijnmond een subsidieaanvraag ingediend bij het Mediafonds voor de productie van vier voetbaldocumentaires. Deze aanvraag is helaas

niet goedgekeurd. Na veel voorbereidend werk is eveneens besloten niet verder te gaan met het project de Game of Hope. Er bleken vanuit de betrokken partijen te veel verschillende verwachtingen te bestaan over het project en de uitvoering ervan.

Website lokaalmondiaal

Op de website van lokaalmondiaal *www.lokaalmondiaal.net* telde afgelopen jaar 71161 unieke bezoekers. Onze digitale nieuwsbrief houdt geïnteresseerden op de hoogte van de nieuwste reportages en ontwikkelingen. Op de website zijn alle reportages en afleveringen van onze tv-programma's terug te zien. Er is ruimte voor weblogs waarin stafleden vertellen over hun ervaringen op reis, nieuwsberichten over nieuwe ontwikkelingen en producties, een agenda met een overzicht van evenementen op het gebied van journalistiek en internationale samenwerking, een thematisch overzicht van de Niet in het Nieuws-items en pagina's voor diverse projecten. Zo is er een apart gedeelte voor Beyond (y)our World, waar artikelen van *Join* en extra videoreportages worden geplaatst en waar studenten weblogs bijhouden tijdens hun reis.

7

Producties in opdracht

Regelmatig maakt lokaalmondiaal in opdracht van andere maatschappelijke organisaties informatieve films en documentaires. Deze producties over uiteenlopende onderwerpen worden vertoond via internet en bij voorlichtingscampagnes, conferenties en debatten.

In 2009 heeft lokaalmondiaal een duidelijker scheiding aangebracht tussen (niet-journalistieke) projecten in opdracht en andere projecten die we uit eigen initiatief ondernemen. We willen onze journalistieke integriteit immers niet door opdrachtproducties ondermijnen. Deze laatste zijn echter wel noodzakelijk voor de financiering van de organisatie en hebben vaak ook sterke raakvlakken met onze ideële inslag.

Wereldwinkels

In februari 2009 heeft lokaalmondiaal voor de Landelijke Vereniging van Wereldwinkels en Hivos het laatste deel van een serie van vier films afgerond. Deze vierde film gaat over het klimaat. Wereldwinkels proberen klimaatneutraal te worden en steunen ook het klimaatfonds van Hivos, dat ondernemers in ontwikkelingslanden stimuleert om klimaatvriendelijk te produceren. Aan de hand van voorbeelden in Nederland en Indonesië laat de film zien hoe dit in zijn werk gaat. Alle vier de films worden *in-store* gebruikt in de Wereldwinkels en vertoond tijdens activiteiten van de Landelijke Vereniging van Wereldwinkels en Hivos.

Young Leaders for Nature

Op 17 januari werd in het hoofdkantoor van Capgemini in Utrecht het tweede Young Leaders for Nature Forum gehouden. Tijdens dit forum, een initiatief van de International Union for the Conservation of Nature (IUCN), gaan

zogenoemde *young professionals* van grote Nederlandse bedrijven in gesprek met hun directeuren, bestuursvoorzitters of CSR-managers om duurzame bedrijfsvoering te stimuleren. lokaalmondiaal maakte net als in 2008 van deze dag een registratie, die op internet is vertoond.

De Woonbonuskaart van Vivare

In de wedstrijd 'De Uitdaging' kunnen bewoners en medewerkers van woningcorporaties en gemeenten kansrijke ideeën voor verbetering van hun wijk indienen. Woningcorporatie Vivare zond de 'Woonbonuskaart' in: gedrag dat bijdraagt aan een leefbare omgeving wordt beloond met middelen die de leefbaarheid nogmaals versterken. lokaalmondiaal maakte een korte film waarin we op een ludieke manier in beeld brachten hoe de Woonbonuskaart werkt. We volgden buurtwachter Piet een dagje op zijn bakfiets. Deze film werd vertoond tijdens de finale van 'De Uitdaging', waar Vivare haar idee presenteerde.

Music in Me

Niekie Kleintjens en Alessio Cuomo gingen voor lokaalmondiaal op reis naar Libanon en Syrië om een film te maken voor de organisatie Music in Me. Ze filmden in Palestijnse vluchtelingenkampen hoe kinderen door middel van muziek vrolijker worden en weer hoop krijgen op een beter leven, vrede en verbroedering. De film werd vertoond tijdens de landelijke inzamelingsactie van muziekinstrumenten voor het Midden-Oosten op 28 november. De opening vond plaats in Amsterdam, waar de film werd bekeken in het bijzijn van burgemeester Job Cohen, die zijn eigen viool inleverde.

Zimbabweanse ministers in Nederland

In april waren de Zimbabweanse ministers Welshman Ncube (Industrie en Handel) en Elton Mangoma (Economische Zaken en Investerings) in Nederland. Ze werken aan de terugkeer van de democratie in Zimbabwe en

de wederopbouw van hun land. Vanwege de regering van president Robert Mugabe krijgt Zimbabwe echter geen ontwikkelingshulp van de Nederlandse staat. Op uitnodiging van het Nederlands Instituut voor Meerpartijendemocratie (NIMD) kwamen Ncube en Mangoma naar Nederland om te praten met politici en hulpverleners.

lokaalmondiaal interviewde het duo en volgde ze tijdens de Afrikadag in Den Haag. Hier gingen beide ministers met PvdA-partijvoorzitter Liliane Ploumen, CDA-kamerlid Henk Jan Ormel en het publiek een fel debat aan over de vraag of Nederland budgetsteun moet verlenen aan Zimbabwe. De reportage is op internet vertoond en wordt door NIMD voor interne en externe doeleinden gebruikt.

Groene Sint Journaal

In december oogstte Oxfam Novib veel succes met de Groene Sint-campagne. Deze groene kindervriend bond de strijd aan met de 19 miljoen foute chocoladeletters die jaarlijks in Nederland worden verkocht. lokaalmondiaal maakte vier afleveringen van het *Groene Sint Journaal*. Daarin deed Jerryemie Marcus verslag van de publieksacties die de Groene Sint en zijn helpers, bijvoorbeeld de Stoere Vrouwen, uitvoerden in verschillende steden in Nederland.

De campagne resulteerde in beloftes van grote winkelketens Kruidvat, Albert Heijn, V&D en Jamin om binnen enkele jaren alleen nog maar eerlijke chocoladeletters te verkopen. Hema en Lidl beloofden vanaf 2010 eerlijke letters in hun assortiment te zullen opnemen.

Eerlijke Bankwijzer

Op 22 januari werd in de Munt in Utrecht de Eerlijke Bankwijzer gelanceerd. Op deze website, een initiatief van Amnesty International, FNV, Milieudefensie en Oxfam Novib, kunnen mensen kijken hoe laag of hoog hun bank scoort wat betreft maatschappelijk verantwoord

Hier graag een streamer

ondernemen. lokaalmondiaal nam voor de lancering een videoboodschap van voormalig minister van Financiën Wouter Bos.

Onderwijscampagne Oxfam Novib

Voor een publiek van tientallen schoolkrantredacteuren lanceerde ontwikkelingsorganisatie Oxfam Novib haar onderwijscampagne. lokaalmondiaal maakte een videoregistratie van de lancering in het Haagse café Dudok. Oxfam Novib-directeur Farah Karimi, zangeres Lilian Vieira van Zuco 103, de Malinese Kady Baby en Tweede-Kamerleden Boris van der Ham (D66), Jasper van Dijk (SP) en Chantal Gill'ard (PvdA) gaven hun visie op onderwijs en haalden herinneringen op aan hun eigen schooltijd. De presentatie was in handen van Paula Udondek.

Vliegerpost voor Afghanistan

Op het strand van Scheveningen lieten in maart, een dag voor de Internationale Conferentie over Afghanistan, ruim honderd mensen een vlieger op. Aan de vlieger bonden ze een boodschap aan de deelnemers van de Afghanistan-top in Den Haag. lokaalmondiaal filmde de actie op het strand in opdracht van Oxfam Novib.

Renovatiefilm Vivare

In opdracht van Vivare maakte lokaalmondiaal een registratie van de renovatie van de Jan van Riebeeckweg in het Gelderse Oosterbeek. lokaalmondiaal interviewde bewoners en filmde de bouwvakkers tijdens het werk. De film wordt gebruikt als voorlichtingsmateriaal voor bewoners bij nieuwe projecten van Vivare.

Protestactie ING van Oxfam Novib

Zes grote Nederlandse banken investeren nog altijd in foute wapenbedrijven. ING maakt zich hieraan het meest schuldig, blijkt uit een in juli verschenen rapport van de Eerlijke Bankwijzer dat aan ING werd gepresenteerd. Verkleed in oranje leeuwenpak en met een zes meter lange vuurpijl overhandigde Oxfam Novib-directeur Farah Karimi het rapport aan de ING. lokaalmondiaal was erbij en legde de ludieke actie vast op film.

8

Optredens in de media

lokaalmondiaal voorziet de ontwikkelingssector gevraagd en ongevraagd van adviezen. Door als journalist in ontwikkelingslanden te werken en de sector als trendwatcher te volgen, vormen we onze onafhankelijke mening over de mogelijkheden en onmogelijkheden van ontwikkelings-samenwerking.

Onze redacteurs treden steeds vaker op als deskundigen in panels, als discussieleider of spreker bij debatten en evenementen, of bijvoorbeeld als trainer van jongeren die naar ontwikkelingslanden gaan. Ook worden medewerkers van lokaalmondiaal in toenemende mate gevraagd om als deskundigen op het terrein van ontwikkelingsamenwerking, eerlijke handel en globalisering hun mening te geven in de media.

Stefan Verwer breekt een lans voor LLiNK

Met Arthur van Mansvelt publiceerde lokaalmondiaal-directeur Stefan Verwer op 28 februari 2009 een opiniestuk in *Trouw* om minister Plasterk aanspoorden om omroep LLiNK een tweede kans te geven. De beide leden van de ledenraad van LLiNK ontkenden de problemen van LLiNK niet, maar stelden dat er met de aanstelling van een nieuwe Raad van Toezicht schoon schip was gemaakt, en benadrukten het belang van LLiNK: 'Nog steeds is er in de media te weinig ruimte voor goed gedocumenteerde programma's over vergeten conflicten, schending van mensenrechten, uitputting van natuurlijke hulpbronnen en vernietiging van de voor mens en dier zo belangrijke natuur en ecosystemen. LLiNK slaagt erin met toegankelijke programma's de relatie tussen ons dagelijks handelen en dergelijke misstanden te tonen en op een positieve manier ook alternatieven aan te dragen.' Verwer en Van Mansvelt stelden

dat er behoefte is aan een omroep die dit soort onderwerpen op de televisie brengt. Hun stelling werd bevestigd door het feit dat LLiNK de benodigde 150.000 leden ruimschoots behaalde. Desondanks besloot minister Plasterk de zendmachtiging van de omroep na 2010 niet te verlengen.

VRT radio

In maart, vlak voor de verkiezingsavond over El Salvador in Desmet, was Marc Broere te gast op de VRT radio. Hij gaf een analyse van de politieke situatie in het land en blikte vooruit op de verkiezingen. Het gesprek werd opgenomen in de studio van RTV Gelderland.

Thomas Hurkxkens in 'BNN Today'

In het programma *BNN Today* op Radio 1 vertelde lokaalmondiaal-redacteur Thomas Hurkxkens op 16 maart over de mara's ofwel jeugdbendes in El Salvador. Het land had net een nieuwe president gekozen, maar of die ook iets aan het geweld zou kunnen doen? In november was Thomas Hurkxkens weer te gast in *BNN Today*. Deze keer vertelde hij over zijn bezoek aan een volkswijk in San Salvador, waar een ex-lid van een jeugdbende met steun van familie, vrienden en een lokale ngo zijn verleden voorgoed achter zich probeert te laten.

Talkshow Het Gesprek over Twenty Ten

Vrijdag 17 april stond Twenty Ten centraal in het programma *Een Goede Wereld.tv* van Het Gesprek. Stefan Verwer werd over het project geïnterviewd. *Een Goede Wereld.tv* is een talkshow onder leiding van Elsemieke Havenga-Hillen.

Afrikadag

Tijdens de Afrikadag in de Haagse Hogeschool op zaterdag 25 april organiseerde lokaalmondiaal in samenwerking met Mambapoint, *Vice Versa* en *IS* de drukbezochte talkshow geti-

teld 'Standpunt Afrika'. Gasten waren onder anderen NOS-correspondent Bram Vermeulen, schrijfster Renske de Greef, en de Zimbabwaanse ministers Welshman Ncube en Elton Mangoma. De presentatie was in handen van Evelien Bos (NCRV) en Marten Blankesteyn (hoofdredacteur *Join*). Ook werden in de medialounge gedurende de hele dag reportages van lokaalmondiaal vertoond.

BNR Nieuwsradio over Afrikaans voetbal

Op dinsdagochtend 2 juni sprak Stefan Verwer op BNR Nieuwsradio over Afrikaans voetbal en The Road to Twenty Ten. Verwer kreeg uitgebreid de kans vooruit te blikken het WK in Zuid-Afrika.

Thomas Hurkxkens in 'Met Het Oog Op Morgen'

Thomas Hurkxkens was op vrijdagavond 27 juni te gast in het radioprogramma *Met Het Oog Op Morgen* op Radio 1. Hij vertelde over de 'voetbaloorlog' tussen El Salvador en Honduras, die precies veertig jaar geleden uitbrak. In El Salvador maakte Hurkxkens een reportage over Mauricio 'Pipo' Rodriguez. Deze voormalige spits van het El Salvadoraanse elftal maakte op 27 juni 1969 het winnende doelpunt in de WK-kwalificatiewedstrijd tegen Honduras, die leidde tot de legendarische voetbalvete tussen beide landen.

Nacht van de Vrede

In de nacht van 21 op 22 september werd in de Amsterdamse Odeon de Nacht van de Vrede gevierd. Een van de onderdelen was een videocompetitie van Nederland P (een initiatief van de NCRV). André van der Stouwe zat namens lokaalmondiaal in de jury. Deelnemers kregen de opdracht een video te maken met als thema 'vredevechters'. De winnaar van de wedstrijd, DeWereldRedden.nl, kreeg die avond 20 minuten de tijd om Jan Pronk te interviewen.

Dromen voor altijd

Voor het boek *Dromen voor altijd* zijn 45 Nederlanders geïnterviewd over wat zij doen voor een betere wereld. Stefan Verwer, directeur van lokaalmondiaal, is een van hen. Hij spreekt openhartig over zijn inspiratie om voor lokaalmondiaal te werken en over hoe hij denkt dat zijn werk bijdraagt aan een betere wereld.

Op 6 november werd het boek gepresenteerd. De samenstellers Asceline Groot en Sanne Vroom werkten met dit project zelf aan het realiseren van een droom.

Stap 1: het interviewen van 45 inspiratiebronnen – gerealiseerd.

Stap 2: anderen enthousiasmeren om daarvan belangeloos een boek te maken – gerealiseerd.

Stap 3: met dit boek zo veel mogelijk mensen inspireren om een bijdrage te leveren aan de wereld.

Stap 4: met de opbrengst van het boek zo veel mogelijk projecten van stichting Timu Kota realiseren.

André van der Stouwe in OBA Live

In aanloop naar de klimaatop in Kopenhagen besteedde LLiNK in het radioprogramma *OBA Live* tijdens de maand november aandacht aan de concrete gevolgen van klimaatverandering. André van der Stouwe was op woensdag 18 november te gast om te vertellen over de film die lokaalmondiaal maakte in Bahia, Noord-Brazilië. Deze film toont de desastreuze gevolgen van een papierpulpfabriek (deels gefinancierd door de Europese Investeringsbank) voor het milieu en de bevolking.

Stefan Verwer in Villa VPRO

Op 18 november was Stefan Verwer te gast in het programma *illa VPRO* op Radio 1. Verwer was net terug van een reis naar Afrika en werd bevraagd over het tumult rond de WK-kwalificatiewedstrijd tussen Egypte en Algerije. Egypte dwong op de laatste wedstrijddag van het WK-kwalificatietoernooi een beslissingsduel tegen

Algerije af. Het werd in Caïro 2-0, waardoor beide landen zelfs in doelsaldo gelijk eindigen. Daarom moesten beide teams nogmaals tegen elkaar spelen. De wedstrijd leidde tot geweldadige confrontaties tussen Algerijnse en Egyptische supporters en eindigde in een 1-0 overwinning voor Algerije.

In debat over de klimaathype

Juist ontwikkelingslanden lijden onder de klimaatcrisis, zeggen ontwikkelingsorganisaties. Er moet veel geld naartoe, heel veel geld. Milieuminister Cramer heeft het zelfs over 100 miljard euro per jaar vanaf 2020. Maar waarom hebben hulporganisaties het nu pas over klimaat? Stefan Verwer van lokaalmondiaal vindt dat veel van hen meeliften op een hype. Naar aanleiding van zijn blog op www.sargasso.nl werd hij op zondag 6 december uitgenodigd om in het LLiNK-radioprogramma *Atlas* in debat te gaan met Jack van Ham van ICCO en oud-GroenLinks-kamerlid Wijnand Duijvendak. Beide heren waren het eens met de Verwers analyse, al tekende Jack van Ham aan dat ICCO zich al jaren inzet voor het klimaat. Duijvendak benadrukte juist ook heel blij te zijn met de aandacht voor de klimaatproblematiek.

Stefan Verwer op BNR over de zin van 'serious requests'

De 3FM-actie Serious Request bracht 1.740.302 euro op ten behoeve van de strijd tegen malaria. Steden als Nijmegen, Haarlem en Leiden staan in de rij om het Glazen Huis van 3FM dit jaar binnen hun gemeentegrenzen te krijgen. Naast steun voor het goede doel levert het huis veel geld op voor de stad en is het goed voor het imago. Citymarketing dus! Reden voor BNR Nieuwsradio om het op 23 december te hebben over de zin en de onzin van grote inzamelingsacties zoals Serious Request. Kathleen Ferrier (CDA-woordvoerder voor ontwikkelingssamenwerking) en Stefan Verwer gingen met elkaar in debat. Ze waren

het erover eens dat het doel van de actie, malariabestrijding, van enorm groot belang is. Verwer wees echter wel op de betrekkelijkheid van dit soort acties, aangezien ontwikkelingslanden zelf in staat zouden moeten zijn in hun gezondheidszorg te investeren. Eerlijke handel en goed bestuur zijn hiervoor onontbeerlijke voorwaarden.

VER

9

Tv-programma's

In 2009 heeft lokaalmondiaal geen nieuwe televisieprogramma's gemaakt. Wel heeft de regionale zender brabant10 de in 2008 geproduceerde afleveringen van *RTV op Reis* en *Jouw Milieu op de Buis* (met aansluitend *Jouw Ideaal op de Buis*) uitgezonden. De afleveringen zijn ook nog op www.lokaalmondiaal.net te zien.

RTV op Reis

RTV op Reis gaat over alledaagse dingen op onalledaagse plekken. De hoofdpersonen zijn 'gewone' mensen met wie Nederlandse kijkers zich kunnen identificeren: een boer, een verpleegster, een burgemeester, een student of een fabrieksarbeider. *RTV op Reis* toont de realiteit in ontwikkelingslanden door middel van herkenbare situaties – de problemen, maar ook het optimisme, de kracht en het geluk. Om *RTV Op Reis* voor de regionale kijker nog herkenbaarder te maken, werd het programma gepresenteerd vanuit de regio, op locaties die aansloten bij de afleveringen. Zo werd de aflevering over de melkfabriek in het Tanzaniaanse Tanga vanuit een melkveehouderij in het Nederlandse Arnhem te zien. De presentatie was in handen van Georgina Kwakye.

De complete serie van *RTV op Reis* is van maart tot en met mei 2009 te zien geweest op de regionale zender brabant10.

Jouw Milieu op de Buis

Klimaatverandering is een hot item en de discussie over het milieu lijkt levendiger dan ooit. Toch lijkt in die discussie één onderwerp ondanks zijn grote relevantie een ondergeschoven kindje te worden, namelijk natuurbeleid en het verlies aan biodiversiteit. Dat is betreurenswaardig, want het behouden van de biodiversi-

We filmen ‘gewone’ mensen met wie Nederlandse kijkers zich kunnen identificeren

teit speelt een belangrijke rol bij het tegengaan van klimaatverandering.

lokaalmondiaal pakte deze door andere media gemiste kans en gaf in de serie *Jouw Milieu op de Buis* inzicht in de omvang van de problematiek en de relatie tussen klimaatverandering, milieuvervuiling, verlies aan biodiversiteit en armoede. En het programma ging verder: het gaf eenvoudige praktische tips, zodat kijkers hun milieuvriendelijke voornemens meteen in de praktijk konden brengen.

Jouw Milieu op de Buis was het eerste tv-programma van lokaalmondiaal waaraan omroep LLiNK bijdroeg. Tijdens elke aflevering werd door Georgina Kwakye overgeschakeld naar presentator Bas Westerweel, die vanuit de studio van LLiNK een originele tip presenteerde.

De complete serie van *Jouw Milieu op de Buis* is van mei tot en met augustus 2009 te zien geweest op brabant10.

Jouw Ideaal op de Buis

Niet alleen in Nederland, maar natuurlijk ook in ontwikkelingslanden zelf werken mensen aan een betere toekomst voor hun land. *Jouw Ideaal op de Buis* draaide om die wereldverbeteraars aan de andere kant van de wereld. Het

programma werd gepresenteerd door Mirjam Vossen, auteur van het boek *Eerste hulp bij ontwikkelingswerk*. Elke aflevering gaf zij praktische tips voor de Nederlandse doe-het-zelver.

Jouw Ideaal op de Buis werd aansluitend op *Jouw Milieu op de Buis* uitgezonden op brabant10.

10 **Organisatie en bestuur**

2009 was een zeer productief jaar voor lokaalmondiaal. We hebben meer projecten uitgevoerd dan in voorgaande jaren, en ook de omvang van de afzonderlijke projecten is toegenomen. Door de groei van de projecten groeide de behoefte aan interne organisatieveranderingen. Met de invoering van een nieuw financieel systeem en het aantrekken van een hoofd productie en bedrijfsvoering is in 2009 een goede start gemaakt voor de verdere professionalisering van onze organisatie.

Wie is lokaalmondiaal?

In 2009 bestond de staf van lokaalmondiaal uit de volgende personen:

Directeur:	Stefan Verwer
Hoofdredacteur:	Marc Broere
Chef-redacteur <i>Join</i> :	Marten Blankesteyn
Redacteuren:	Thomas Hurkkens André van der Stouwe Marusja Aangeenburg Michel Lenaerts
Camera/montage:	Conny Habraken (vanaf 1 juni 2009)
Hoofd productie en bedrijfsvoering:	Mirjam Wulff
Projectcoördinator Beyond (y)our World:	Niekie Kleintjens
Producenten:	Johanna de Ruijter (tot 31 augustus 2009) Maaïke Veltman (sinds 1 maart 2009) Laura Fontein (van 1 april tot 30 september 2009) Roos Pit (van 1 oktober tot 31 december 2009)
Administratief medewerkster:	Heleen Nurja

Naast de vaste staf waren in 2009 een aantal freelancers op projectbasis aan lokaalmondiaal verbonden: Evelijne Bruning (hoofdredactie *Vice Versa*), Peter Vermaas en Sanne de Boer (eindredactie <ï>*Vice Versa*<ï>), Arnold Panenberg (redactie website *Roadto2010*), Jaap Meijers (redactie website *1komma4miljard*), Margo Vlamings (grafische vormgeving van verschillende projecten), Inez Heeremans (communicatie en marketing van *Twenty Ten*), Ardy Heijnekamp (ontwikkeling website *Roadto2010*) en Alessio Cuomo (regie en montage van het project *Music in Me*). Alfred Heitink verzorgde ook in 2009 het netwerkbeheer van lokaalmondiaal. Voor fiscaal en financieel advies schakelden we het accountantskantoor *Maters van der Net* in, dat ook verantwoordelijk is voor de jaarlijkse accountantscontrole. Bovendien werd met *NMA ICT Solutions* gewerkt aan de introductie van een nieuw financieel systeem.

Bestuur

In 2009 bestond het bestuur uit de volgende personen:

Tony van der Meulen (voorzitter sinds oktober 2008) was hoofdredacteur van het *Brabants Dagblad* en het opinietijdschrift *De Tijd*. Hij kan bogen op een lange journalistieke loopbaan in de dagblad- en tijdschriftenjournalistiek. Op bestuurlijk vlak was hij onder meer vice-voorzitter van het Genootschap van Hoofdredacteuren. Tony van der Meulen schrijft onder meer voor het *Brabants Dagblad*, *de Volkskrant* en *Intermediair*. In 2009 verscheen van hem het boek *Het leed dat winkelen heet*.

Jaap Spreeuwenberg (bestuurslid sinds oktober 2008) is oprichter en creatief directeur van *Coolpolitics*. *Coolpolitics* organiseert projecten over politiek, maatschappij, kunst en weten-

schap: van debatten tot televisieprogramma's, van magazines tot filmfestivals.

Hong Tong Wu (penningmeester sinds 2006) is actuariel consultant bij Wu CFO en docent aan de European Actuarial Academy. Hong Tong Wu is secretaris van de Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland, penningmeester van Mira Media en voorzitter van de Stichting Chinese Radio Amsterdam.

Monique Lempers (secretaris sinds 2007) werkt bij PricewaterhouseCoopers als adviseur duurzaam ondernemen. Haar specialisaties zijn verantwoord ketenbeheer, duurzaam inkopen en ontwikkelingssamenwerking. Voorheen werkte Monique Lempers onder meer bij onderzoeksbureau SOMO en bij Hivos, waar zij onder andere de Stop Kinderarbeid-campagne coördineerde. Ze voltooide haar postdoctorale opleiding ontwikkelingsstudies in 2001 en heeft drie jaar werkervaring in Latijns-Amerikaanse landen, waaronder Ecuador, Guatemala en Puerto Rico.

Giovanni Massaro (bestuurslid sinds 2006) is programmamanager bij Mira Media, kenniscentrum op het gebied van media en de multiculturele samenleving. Eerder werkte hij als programmamanager bij het instituut voor multiculturele ontwikkeling FORUM, bij Het Nederlands Centrum Buitenlanders en het Nederlands Bibliotheek- en Lectoriumcentrum. Ook volgde hij een opleiding tot videoprogramm maker en maakte hij bijdragen voor Migranten Televisie Amsterdam (nu Multiculturele Televisie Nederland).

In 2009 kwam het bestuur vijf keer bijeen. Er werd aandacht besteed aan de jaarplanning, de jaarrekening en het jaarverslag. Via de kwartaalverslagen van de directie werd het bestuur geïnformeerd over de stand van zaken op de

werkvloer. Ook vergaderde het bestuur één keer met de staf.

Het bestuurslidmaatschap van lokaalmondiaal is onbetaald. Wel kunnen bestuursleden een vergoeding ontvangen ter compensatie van de reiskosten en overige kosten die zij maken voor de uitvoering van bestuurstaken.

Het vergaderschema van het bestuur is vastgelegd in het huishoudelijk reglement. Het bestuur neemt jaarlijks de aanbevelingen uit de Code Cultural Governance door. Aan de hand van deze aanbevelingen voor goed, verantwoord en transparant bestuur en toezicht in de culturele sector kijkt het bestuur kritisch naar zijn eigen werkwijze.

Stageplaatsen

Elk jaar biedt lokaalmondiaal ruimte aan jongeren die werkervaring willen opdoen op het gebied van journalistiek. Het kan hierbij gaan om werkzaamheden op het gebied van redactie, camera/montage, productie of communicatie. lokaalmondiaal heeft ook zelf baat bij het binden van jonge mensen aan haar stichting. Zij brengen vaak nieuwe ideeën mee en kunnen een frisse blik op de organisatie werpen. Het is de afgelopen jaren regelmatig voorgekomen dat een stagiair aan het eind van zijn of haar periode een werknemerscontract kreeg aangeboden.

In 2009 werkten er 11 stagiairs bij lokaalmondiaal. Aafke Viëtor, Katinka Schippers, Roos Pit, Jerrymie Marcus, Martjan Kuit, Kars ter Avest en Hanneke Schottert liepen stage op de redactie. Katinka Schippers en Hanneke Schottert werkten voor *Vice Versa*. Jerrymie Marcus, Martjan Kuit en Kars ter Avest werkten vooral aan het project *Twenty Ten*, en Aafke Viëtor en Roos Pit hielden zich met name met *Beyond (y)our World* bezig.

Onze stagiairs brengen nieuwe ideeën mee en werpen een frisse blik op de organisatie

Shivan Tahir deed bij ons stage op het vlak van camera/montage en heeft aan verschillende lokaalmondiaal-projecten gewerkt. Maaike Veltman en Annelie Pellikaan hebben een stage afgerond op het gebied van productie en communicatie. Zij werkten aan de projecten Beyond (y)our World, El Salvador en Life on the Edge. Ten slotte besteedde Laura ten Barge haar stageperiode bij lokaalmondiaal aan de communicatie binnen het project Beyond (y)our World.

Verder bood lokaalmondiaal aan Peter Reimink in 2009 een werkervaringsplek aan. Peter Reimink heeft onder andere werkervaring opgedaan op de redactie van Niet in het Nieuws.

Nevenfuncties van de directie

De directie van lokaalmondiaal wordt sinds 2004 gevormd door Stefan Verwer. In 2008 had hij veertig uur per week beschikbaar ter uitvoering van zijn taak.

Sinds augustus 2004 is Stefan Verwer op persoonlijke titel lid van de Zuid Noord Commissie, het adviesorgaan van de kamerfracties van de Partij van de Arbeid op het gebied van internationale samenwerking, die acht keer per jaar vergadert. Sinds juni 2005 is hij tevens op persoonlijke titel lid van de Ledenraad van

LLiNK, die vier keer per jaar vergadert. Beide nevenfuncties zijn onbetaald.

Samenwerkingsverbanden met andere organisaties

De programma's van lokaalmondiaal worden mogelijk gemaakt door samenwerking met diverse partnerorganisaties. Onze samenwerkingsverbanden hebben verschillende vormen. Op financieel gebied werkte lokaalmondiaal in 2009 onder andere samen met NCDO, ICCO, Hivos, Oxfam Novib, Stichting DOEN, Cordaid en het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu.

Binnen het Twenty Ten-project werkten we met veel plezier samen met World Press Photo, Free Voice, Africa Media Online, KIT Publishers en het Tropenmuseum.

In het kader van Beyond (y)our World werkte lokaalmondiaal intensief samen met de journalistieke opleidingen van de School voor Journalistiek in Utrecht, de Fontys Hogeschool voor Journalistiek in Tilburg, Hogeschool INHolland in Rotterdam en de Christelijke Hogeschool Windesheim in Zwolle.

Op projectbasis werd intensief samengewerkt met een groot aantal milieu- en ontwikkelingsorganisaties. Deze veelal losse en kortlopende

Draagvlak op de schop

Tijdens de regeerperiode van minister voor Ontwikkelingssamenwerking Bert Koenders (2007-2010) leek er een nieuwe wind te waaien. Mede gedwongen door maatschappelijke kritiek op de effectiviteit van ontwikkelingsamenwerking en een teruglopend bruto nationaal product (de hoogte van het ontwikkelingsbudget bedraagt 0,7 procent van het Nederlandse bnp) hervormde de PvdA-minister grote delen van de ontwikkelingssector. Koenders zette met name het mes in overheidssubsidies voor particuliere ontwikkelingsorganisaties en presenteerde kort voor de zomer van 2009 de contouren van een nieuw draagvlakbeleid.

Reden voor verandering

Een evaluatie van de Inspectie Ontwikkelingsamenwerking en Beleidsevaluatie (IOB) en een advies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) over het nut en de noodzaak van draagvlak, en een Tweede Kamer die kritische noten kraakte over onder andere de NCDO (de grootste draagvlakorganisatie in Nederland) boden minister Koenders voldoende ammunisie om het draagvlakbeleid van het ministerie van Buitenlandse Zaken flink op de schop te nemen.

Zo werd het takenpakket van de NCDO, dat onder Koenders voorganger nog behoorlijk was gegroeid, aanzienlijk beperkt. De organisatie moet worden omgevormd tot een kenniscentrum en haar subsidietaken worden openbaar aanbesteed. Ook wordt het budget voor draagvlakactiviteiten beperkt. Hoewel er in 2009 nog ruim 60 miljoen euro per jaar

beschikbaar was, is dit bedrag vanaf 2010 gehalveerd. Deze bezuiniging lijkt vooral bepaald te zijn doordat ontwikkelingsorganisaties die geld van de overheid ontvangen, geen taak meer toebedeeld krijgen op het gebied van draagvlakversterking en hiervoor dus ook geen subsidie meer kunnen ontvangen.

Een rigoureuze maatregel, die door de minister werd onderbouwd met het argument dat er naar zijn mening grote vraagtekens geplaatst moesten worden bij de bestaande draagvlakactiviteiten. De minister lijkt als volgt te redeneren: als de activiteiten niet efficiënt zijn, dan kan het ook wel met wat minder geld.

Inhoudelijke aardverschuiving

Toch zit het meest opvallende punt in het nieuwe draagvlakbeleid in de behoorlijk ambitieuze inhoudelijke keuzes die het ministerie maakt. Het ministerie constateert namelijk dat er in het huidige draagvlakbeleid veel te veel aandacht is voor veranderingen in ontwikkelingslanden, ofwel 'veranderingen daar', in plaats van aandacht voor 'veranderingen hier'. Daarmee wijst het ministerie op het feit dat er veel te weinig aandacht is voor de ongelijke verdeling in de wereld tussen de rijke geïndustrialiseerde landen en de arme ontwikkelingslanden. Het gaat dan om zaken die te maken hebben met de wijze waarop onze samenleving functioneert en haar problemen afwentelt op ontwikkelingslanden, zoals oneerlijke handelsverhoudingen, de schuldenproblematiek, de gevolgen van klimaatverandering en ongelijke internationale machtsverhoudingen. Er is hierbij sprake van incoherentie van beleid: de doelstellingen voor armoedebestrijding van

de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking worden niet gehaald vanwege tegenstrijdig beleid op andere terreinen. Landbouwsubsidies ondermijnen bijvoorbeeld de concurrentiepositie van boeren in ontwikkelingslanden. De oplossingen voor deze problemen ligt in de wijze waarop wij in de rijke landen onze keuzes maken. Het gaat daarbij niet alleen om keuzes van consumenten voor al of niet duurzame producten, maar ook om politieke keuzes. Volgens het nieuwe draagvlakbeleid zouden activiteiten veel meer gericht moeten worden op het nastreven van veranderingen van ons politieke en consumptieve gedrag. Activiteiten zouden bijvoorbeeld gericht moeten zijn op het bevorderen van de consumptie van eerlijke koffie of het terugbrengen van het gebruik van de auto ten behoeve van een schoner milieu. Dit is een goede stap, want veel gehoorde kritiek op ontwikkelingssamenwerking is nou juist dat hulp alleen een doekje voor het bloeden is als de structurele ongelijkheid in de wereld niet wordt aangepakt. Maar de stap van de minister roept ook een aantal vragen op. Zo benadrukt het ministerie steeds dat het resultaten wil zien, maar zijn het juist dit soort zaken die moeilijk te meten zijn, omdat het behoorlijk lastig is om precies aan te geven of mensen hun gedrag hebben aangepast als gevolg van een specifieke draagvlakactiviteit.

Zou het regeringsbeleid het mondiale ongelijkheidvraagstuk niet directer kunnen aanpakken?

Veel van de ongelijkheidvraagstukken hangen direct of indirect samen met het beleid van de Europese Unie en internationale financiële in-

stellingen – instellingen waar de Nederlandse regering medeverantwoordelijk voor is en zelf invloed op kan uit oefenen. Zo zou problematiek van kinderarbeid in ontwikkelingslanden waarschijnlijk gemakkelijker opgelost kunnen worden als er internationale wetgeving bestond die kinderarbeid zou verbieden. Je zou daarom kunnen redeneren dat de minister voor Ontwikkelingssamenwerking beter de pijlen op collega-ministers zou kunnen richten dan op de consument.

Misschien moet de stap van het ministerie gezien worden als het zoeken naar steun in de samenleving voor een ander regeringsbeleid. Om de politiek te overtuigen is consumentendruk namelijk een uitstekend middel. Gedragsverandering van de Nederlandse consument kan gemakkelijk ingezet worden als steun voor ontwikkelingssamenwerking in de strijd voor beleidscoherentie.

De veranderingen in het overheidsbeleid zullen zeker van invloed zijn op de financiering van het werk van lokaalmondiaal, maar komen al overeen met de prioriteiten die de organisatie stelt. Zo sluit de aandacht voor gedragsverandering hier naadloos aan op de journalistieke filosofie van lokaalmondiaal. We zien de beleidsveranderingen dus als een kans om onze programma's verder uit te bouwen.

projecten dragen bij aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de organisatie en zorgen voor diversiteit in onze financieringsbronnen. In 2009 werkten we samen met onder andere Both ENDS, Music Mayday, Wereldwinkels, YUUB, Move Your World, de maandbladen *IS* en *onzeWereld*, Stoere Vrouwen, het Centrum voor Internationale Ontwikkelingsvraagstukken (CIDIN), LUX Nijmegen, Television for the Environment (TVE), MDF Training & Consultancy, het Development Policy Review Network (DPRN), de Evert Vermeer Stichting en Oikos. In de voorgaande hoofdstukken van dit jaarverslag zijn we uitgebreider ingegaan op deze en andere samenwerkingsverbanden van lokaalmondiaal.

lokaalmondiaal zoekt een goede mix van samenwerkingsverbanden met zowel mainstream media als media die zich specialiseren in het onderwerp internationale samenwerking. lokaalmondiaal is lid van OneWorld en media-partner van EEN. Sinds 2009 werkt lokaalmondiaal bij alle debatten en evenementen samen met Coolpolitics. Ook met omroep LLiNK

wordt intensief samengewerkt. Medewerkers van lokaalmondiaal fungeren regelmatig als deskundige in radioprogramma's van LLiNK. Tot slot maakt lokaalmondiaal deel uit van het Wereldmediahuis, een samenwerking tussen *IS*, *Vice Versa*, *Join*, lokaalmondiaal en Mambapoint. In het kader van het Wereldmediahuis zijn gezamenlijke redactievergaderingen gehouden met Mambapoint en *IS*, die bijvoorbeeld resulteerden in een reportage voor *IS* over de verkiezingen in El Salvador.

Hiernaast zoekt lokaalmondiaal nadrukkelijk aansluiting bij de mainstream media om met onze journalistieke producties een nieuw lezerspubliek te bereiken. In 2009 zijn artikelen gepubliceerd in *De Pers*, *Spits*, *de Volkskrant* en *Voetbal International*.

Evaluatie lokaalmondiaal

In 2009 vond een uitgebreide evaluatie van lokaalmondiaal plaats. De evaluatie werd uitgevoerd door Marieke Hart van Context, international cooperation, in samenwerking met journalist Peter Schrurs. In de evaluatie werd teruggeblikt op de afgelopen jaren en

Met een nieuw financieel systeem en het aantrekken van een hoofd productie en bedrijfsvoering zetten we in 2009 een belangrijke stap in onze professionalisering

werden ons huidige beleid en onze plannen voor de toekomst geanalyseerd. Het belangrijkste doel van de evaluatie was bij te dragen aan de beleidsontwikkeling van lokaalmondiaal in de toekomst. De centrale onderzoeksvraag was dan ook hoe de journalistieke koers en positionering van lokaalmondiaal zich verhouden tot relevante ontwikkelingen rond draagvlakversterking voor internationale samenwerking en journalistiek in Nederland.

De evaluatie bestond uit een *self-assessment workshop* voor alle stafleden, een aantal externe consultaties van samenwerkingspartners en een analyse-workshop met een kerngroep van stafleden van lokaalmondiaal. De evaluatie resulteerde in een uitgebreid rapport, dat aan het bestuur en de medewerkers van lokaalmondiaal werd gepresenteerd.

lokaalmondiaal heeft de evaluatie met veel waardering ontvangen. In een reactie liet het bestuur weten: 'Wij hebben veel herkenbaars aangetroffen en vinden het moment zelf ook van groot belang. Immers, lokaalmondiaal maakt momenteel de ontwikkeling door van een bevlogen organisatie met veel pioniersgeest naar een geïnspireerd werkende groep professionals. Het evaluatierapport kan deze essentiële ontwikkeling in belangrijke mate ondersteunen.'

Dit zijn de belangrijkste sterke punten van lokaalmondiaal die uit de evaluatie naar voren kwamen en die we willen behouden in de toekomst:

- onze gedrevenheid
- de prioriteit leggen bij dingen waar we zelf goed in zijn
- de kritische toon en het blijven vertellen dat wij geen voorstander zijn van het gemakkelijke verhaal
- het crossmediale uitgangspunt
- de korte lijnen en snelle besluitvorming

En de belangrijkste verbeterpunten voor lokaalmondiaal die uit de evaluatie naar voren kwamen, zijn:

- Goed nadenken over het te voeren businessmodel en verder zoeken naar financiering van onze activiteiten die niet aan ontwikkelingssamenwerking zijn gerelateerd.
- Duidelijke journalistieke en commerciële keuzes maken, waarbij het de voorkeur heeft dat deze beide specialismen ook duidelijk van elkaar worden gescheiden. Zo kan lokaalmondiaal beter inzichtelijk maken – voor onszelf en voor externe relaties – wanneer wij een journalistiek onafhankelijke redactie, een draagvlakorganisatie of een productiebedrijf zijn.
- Een heldere taakverdeling tussen de directeur, de hoofdredacteur en het hoofd productie en bedrijfsvoering, gebaseerd op goed omschreven verantwoordelijkheden en een verankerd en geagendeerd onderling overleg. Hierdoor moet meer helderheid en rust in de gehele organisatie komen. Essentieel daarbij is ook de periodieke evaluatie, het elkaar inspireren 'met de benen op tafel' en het versterken van het lokaalmondiaal-gevoel door niet alleen hard te werken maar ook af en toe samen iets leuks te doen. Op deze wijze kan de creativiteit van medewerkers maximaal worden benut.
- Het verder op orde brengen van de financiën, waarbij budgetten en geldstromen transparant zijn en verantwoordelijkheden onomstotelijk zijn geregeld.

In 2009 heeft lokaalmondiaal al een begin gemaakt met de opvolging van deze adviezen. Met de introductie van een nieuw financieel systeem en het aantrekken van een hoofd productie en bedrijfsvoering is de juiste basis gelegd. In 2010 gaat lokaalmondiaal verder met deze professionaliseringsslag.

Nawoord

Onze tijd is gekomen

'Ke nako' is de spreuk waarmee Zuid-Afrika het wereldkampioenschap voetbal verwelkomt: *'It's our time'*. Het WK heeft voor veel Afrikanen een bijna profetische werking. De Zuid-Afrikaanse sportjournalist Thomas Kwenaite verwoordt dit gevoel in het nawoord van het boek *Africa United*: 'Voor Afrikanen is voetbal leven. Het hoort bij hun cultuur, hun strijd tegen de onderdrukking. Het is vermaak, een mogelijkheid om te delen, teamwork, eenheid, ontwikkeling en een middel om te slagen in het leven. Het biedt een uitweg uit het getto. Maar bovenal is voetbal in Afrika een manier van leven.'

Africa United is een van de tastbare resultaten van het project Twenty Ten. Het is door lokaalmondiaal samengesteld in samenwerking met fotograaf Chris de Bode. Op 15 april 2010 is het boek gepresenteerd in de Amsterdam Arena en aangeboden aan twee WK-gangers van Ajax, Enyong Enoch en Maarten Stekelenburg. Behalve het boek vervullen ook de website www.roadto2010.nl en de tentoonstelling die vanaf 11 juni in het Amsterdamse Tropenmuseum te zien is, ons met trots.

Het jaar 2010 is daarom niet alleen een belangrijk jaar voor Zuid-Afrika, maar ook voor lokaalmondiaal. Het is het jaar waarin we de vruchten zullen zien van onze samenwerking met 140 Afrikaanse journalisten die deelnamen aan Twenty Ten. Het is het jaar waarin onze documentaires aan een mondiaal publiek zullen worden getoond via onze Britse partner Television for the Environment.

Met Twenty Ten toont lokaalmondiaal dat door de ogen van Afrikaanse journalisten voetbal een manier wordt om het Afrikaanse continent in een nieuw licht te zien: niet als een continent van hongersnood en ellende, maar van kracht, hoop en vooral heel veel passie. Liefde voor voetbal is over de hele wereld herkenbaar en kan mensen daarom wereldwijd verwantschap laten zien.

Momenteel werkt lokaalmondiaal met Coolpolitics en ICCO aan de afronding van een debatreeks. We willen het debat over ontwikkelingssamenwerking voeren vanuit de gedachte dat Nederland een verantwoordelijkheid moet nakomen in de wereld. Het sluit aan bij het lokaalmondiaal van 2010, want met het vakblad *Vice Versa* vervullen we tweemaandelijks onze rol als *watchdog* van de sector.

Wij observeren, beschouwen, informeren en bieden een platform voor debat: dat zullen we blijven doen, niet alleen met behulp van Nederlandse journalisten, maar juist ook met journalisten uit ontwikkelingslanden. In een tijd dat buitenlandjournalistiek in de verdrukking komt doordat budgetten in de reguliere media inkrimpen en dat de hulpsector onder vuur ligt omdat er getwijfeld wordt aan zijn effectiviteit, hebben nog maar weinigen zich afgevraagd of er in ontwikkelingslanden eigenlijk een journalistieke traditie bestaat die ontwikkelingssamenwerking kritisch volgt.

Het is juist daarom dat lokaalmondiaal en Oxfam Novib het starten met het project 'journalistiek over ontwikkelingssamenwerking vanuit zuidelijk perspectief'. We willen mensen in ontwikkelingslanden de mogelijkheid bieden om via hun eigen media journalistieke producties over ontwikkelingssamenwerking tot zich te nemen. Zo willen we een impuls geven aan de verbetering van de kwaliteit van

‘ontwikkelingsjournalistiek’ in ontwikkelingslanden. De producties worden bovendien internationaal verspreid zodat wereldwijd een zuidelijk beeld van ontwikkelingssamenwerking kan doordringen.

Ook blijven wij met Beyond (y)our World jonge journalisten trainen op het gebied van journalistiek en ontwikkelingslanden. Met het tijdschrift *Join* laat lokaalmondiaal zien dat het studieprogramma Beyond (y)our World een journalistiek product oplevert dat voor en door jongeren is gemaakt. Het tijdschrift heeft de toon gevonden die jongeren aanspreekt. De betrokkenheid van jongeren komt namelijk voort uit een wil om de wereld te ontdekken, en dat is wat *Join* doet. Toch hoeft Beyond (y)our World niet op te houden bij Nederlandse studenten journalistiek: daarom zullen we in 2010 het programma proberen uit te breiden naar studenten in ontwikkelingslanden.

De evaluatie van lokaalmondiaal door onderzoekers van Context, international cooperation benadrukte nogmaals het belang van een onafhankelijke journalistieke koers die beste aansluit bij onze doelstellingen: kritisch laten zien wat er speelt in de wereld. lokaalmondiaal is de plek waar wij onze journalistieke ambities kunnen realiseren – één van de plekken waar je nog kunt berichten over de rest van de wereld.

Het is onze tijd...

Namens lokaalmondiaal,

Marc Broere en Stefan Verwer

Rapport inzake de jaarrekening 2009

INHOUDSOPGAVE

VERSLAG

I Algemene toelichting	3
------------------------	---

JAARSTUKKEN 2009

JAARREKENING

1 Balans per 31 december 2009	4-5
2 Staat van baten en lasten 2009	6
3 Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten	7-19

OVERIGE GEGEVENS

I. Accountantsverklaring	20
--------------------------	----

I ALGEMENE TOELICHTINGEN

Doel en activiteiten

Lokaal Mondiaal is sinds 2000 als Stichting geregistreerd, onder nummer 09123164 bij de Kamer van Koophandel Centraal Gelderland te Arnhem. In haar communicatie hanteert de stichting de handelsnaam lokaalmondiaal.

De doelstellingen van Lokaal Mondiaal zijn vastgelegd in de statuten en zijn als volgt geformuleerd:

1. bewustwording creëren over internationale samenwerking en ontwikkelingslanden vanuit het lokale en regionale perspectief;
2. het informeren over-en stimuleren van de activiteiten op het gebied van internationale samenwerking en duurzame ontwikkeling;
3. het creëren van draagvlak binnen de media voor het uitzenden van programma's over (initiatieven voor) ontwikkelingssamenwerking en duurzame ontwikkeling;
4. het maken, ontwikkelen en bedenken van (televisie)programma's;
5. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het voorstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk zijn.

Naast bovengenoemde hoofddoelstellingen probeert Stichting Lokaal Mondiaal integratie, onderlinge verdraagzaamheid en belangstelling voor internationale samenwerking te bevorderen door in haar programma's aandacht te besteden aan culturele normen, waarden en gewoonten van migranten en minderheidsgroeperingen, die in de zendgebieden van de tv-zenders gevestigd zijn.

Het besteedbaar vermogen bedraagt per 31 december 2009 € 49.612.

2. STAAT VAN RATEN EN LASTEN 2009

		Realisatie 2009	Rekening 2009	Realisatie 2008
		<u>€</u>	<u>€</u>	<u>€</u>
Baten				
Overige opbrengsten		130.940	130.200	793.940
Journalistieke productie		870.396	803.031	0
Oplaatproducties		216.938	210.138	0
Netto baten	(A)	<u>1.218.274</u>	<u>1.143.369</u>	<u>793.940</u>
Bestand aan dienstverlening				
Journalistieke productie		933.408	714.795	600.397
Oplaatproducties		164.396	167.935	0
Totaal bestand aan dienstverlening	(B)	<u>997.804</u>	<u>882.730</u>	<u>600.397</u>
Bruto marge	(A-B)	220.470	260.639	193.543
Uitvoeringkosten eigen organisatie				
Organisatiekosten	(C)	169.377	129.398	169.363
In % van bruto eigen loonontvang		21,8%	20,5%	20,2%
In % van bestand aan dienstverlening		27,8%	23,6%	28,2%
Exploitatievalde	(A-B-C)	<u>53.093</u>	<u>70.941</u>	<u>24.180</u>

3. TOELICHTING OP DE BALANS EN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

De toelichting op de balans en de winst-en-verliesrekening is nader onderverdeeld in de volgende paragrafen:

- Algemeen;
- Algemene grondslagen van opstelling van de jaarrekening;
- Grondslagen van waardering van activa en passiva en van bepaling van het resultaat;
- Toelichting op de diverse posten van de balans;
- Toelichting op de diverse posten van de staat van baten en lasten;

ALGEMEEN

De gewijzigde personeelsbezetting per functie is als volgt:

	2007
- Directie	1.11
- Hoofddirectie	1.16
- Redactie	1.16
- Editor	1.16
- Bedrijfsomgeving	1.16
- Communicatie	1.16
- Productie	1.16
- Administratie	1.16
- Stagiaires	1.16
	<hr/> <hr/>

ALGEMENE GRONDLAGEN VAN OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

In de jaarrekening is het resultaat ten uitvoerzetting versoekt. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. Waar anders niet anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Opbrengsten en kosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot omvangwinst en wijziging in het verslagjaar hebben geleid. Opbrengsten zijn vermeerderd voor zover zij behoorlijk zijn, lasten en risico's, welke hun oorsprong hebben in het boekjaar, zoolang zij voortdurend zijn.

Door de wijziging van de werkgave van de staat van baten en lasten, zijn de vergrijpende cijfers van de resultaatrekening in totaal opgenomen zonder specificatie.

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN VAN BEPALING VAN HET RESULTAAT

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op de verwachte economische levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde. In het jaar van afschrijving is naar tijdgehang afgeschreven.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa hebben naar hun aard in de regel een normale looptijd van niet langer dan een jaar.

Vorderingen op debiteuren en overige vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftek van de noodzakelijk geachte waardevermindering wegens mogelijke onbetrouwbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De kortlopende schulden en overlopende passiva hebben naar hun aard in de regel een normale looptijd van niet langer dan een jaar.

GRONDSLAGEN VAN BEPALING VAN HET RESULTAAT

Voor de bepaling van de resultaten worden aan de beginselen van voorzichtigheid, realiteits en verantwoording van uitgaven en ontvangsten aan de periode waarop ze betrekking hebben, de volgende meer specifieke grondslagen gehanteerd.

Schulden en opbrengsten uit projecten

Onder de hoofd zijn opgenomen de door de verschillende (semi-) overheidsrechterlijke organisaties en particuliere instellingen verstrekte bijdragen ter behoeve van uitvoering van activiteiten en de opbrengsten van in opdracht gemaakte documentaties.

Kosten eigen organisatie

Onder de kosten eigen organisatie worden verstaan de in het jaar bestede, respectievelijk de aan het jaar toe te rekenen algemene materiële kostenkosten, en de algemene personele kosten voor de organisatie van Lokaal Noordul.

VERRECHTING OP DE DIVERSE PUNTEN VAN DE BALANS

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
VASTE ACTIVA		
<u>Li Materieel vaste activa</u>		
Inventaris	2.700	4.044
Apparaten	15.871	71.780
	<u>18.571</u>	<u>75.824</u>
De waarde in de materiele vaste activa is te maken als volgt:		
Boekwaarde 1 januari	26.130	26.990
Inventarisaties	2.871	26.232
	<u>29.001</u>	<u>41.222</u>
Boekwaarde devaluatieverminderingen	4	678
Afschrijvingen	-9.626	-31.964
	<u>18.571</u>	<u>26.130</u>
De cumulatieve afschrijvingswaarden en afschrijvingen ultimo het boekjaar zijn als volgt:		
Totaal afschrijvingswaarden ultimo boekjaar	-37.137	-54.241
Totaal afschrijvingen ultimo boekjaar	-37.540	-37.931
	<u>19.217</u>	<u>26.330</u>
VLOTTENDE ACTIVA		
<u>Li Vrederingen en overlopende activa</u>		
Debitoren	66.679	110.234
Nog te ontvangen bedragen	99.190	73.122
Vouwenbetaalde bedragen	17.736	43.179
	<u>183.605</u>	<u>226.535</u>
Debitoren		
Nominale waarde	<u>66.679</u>	<u>110.234</u>

TOELICHTING OP DE DEIVERSE PUNTEN VAN DE BALANS (vervolg)

	2009	2008
	€	€
Nog te ontvangen bedragen		
NCDO, bijdrage Bouwen aan de Wereld 2007	0	4.000
Ministerie van Buitenlandse Zaken	0	2.346
NCDO, Beyond ()our world	30.000	38.718
Werkveld.nl, Etno 4	0	10.700
VRON	0	1.404
EICN symposium	0	2.714
EICN videoconferentie	0	1.200
NCDO Amhem 2015	0	240
NCDO Op loop van rugen	0	3.525
Trouw, van Kieboekmaat	0	6.000
NCDO, Life on the Edge	11.706	0
Hiroo, Via Versa	60.000	0
MDF, Via Versa	2.502	0
Gemeente Amhem, Awareness Fair Fashion Event	1.000	0
Provincie Gelderland, Awareness Fair Fashion Event	1.467	0
Both Ends, Het zuiden in beeld	25.000	0
Conrad, El Salvador 3	22.383	0
World Press Photo, Studio2010 - Tommy Ton	5.139	0
	<u>99.799</u>	<u>72.172</u>
Vooruitbetaalde bedragen		
Stichting Internationalisering Ontwikkelings samenwerking	312	0
Zakelijkeaansprakelijkheid	12.319	11.525
Waarborgsom	225	225
Versakeringen	427	2.700
Vakantiesom	0	62
Pro recht combinatie zakelijke markt	0	218
Nat. Oudersrijtantscommissie 2009	0	395
Drempelregime	193	303
Deelnamekosten	140	0
Kosten Beyond ()our world	727	25.144
Kosten TVE	0	18.860
Kosten Quire 100	213	0
Gebouwenkosten/onderhouding panden 2009	3.642	2.838
Kosten Via Versa 2009	0	475
	<u>17.778</u>	<u>65.176</u>

TOELICHTING OP DE DIVERSE POSTEN VAN DE BALANS (vervolgd)

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	€	€
3) Liquiditeitmiddelen		
Postbank, rekening-courant	131.448	144.371
Kas	200	340
	<u>131.647</u>	<u>144.711</u>

4) EIGEN VERMOGEN

Betrokken vermogen

Het verloop is als volgt:

Stand 1 januari	48.578	48.718
Resultaat boekjaar	1.003	2.841
Stand 31 december	<u>49.581</u>	<u>48.719</u>

5) VREEMD VERMOGEN KORTE TERMIJN

Kortlopende schulden en verplichtende passiva

Crediteuren	28.344	76.226
Belastingen en premies sociale verzekeringen	25.823	9.372
Verzekeringssamenleving	214.872	229.310
Nog te betalen kosten	17.252	48.559
	<u>385.291</u>	<u>363.467</u>

Crediteuren

Nominiaal verschuldigd	28.344	76.226
------------------------	--------	--------

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonbelasting	13.581	18.739
Omslagbelasting	11.921	938
Pensioenlasten	400	-2.308
	<u>25.902</u>	<u>9.372</u>

TORLICHTING OP DE DIVERSE POSTEN VAN DE BALANS (vervolgd)

	2009	2008
	€	€
Loopposende schulden en overlopende passiva (vervolgd)		
Levensbehoeften		
- december	13.500	10.700
Overlopende behoeften		
- december	0	900
- 4e kwartaal	11.470	0
- april/juni 2009	382	0
	<u>11.852</u>	<u>900</u>
Pensioenlasten		
- bedrijfspensioenlasten	403	-7.300
Vaardbehoefte van bedragen		
Oxfam Novib, bijdrage		
Buizen aan de Wereld 2009	0	100.000
Oxfam Novib, Beyond (your world 2010)	20.000	0
Oxfam Novib, Roadto2009 - Journalistieke Expositie & website	40.000	0
Oxfam Novib, Vice Versa	20.000	44.700
Vastelven, bijdrage Singer TV	0	10.000
TYU website	0	15.000
Contact, El Salvador	0	10.000
NCDO, Life on the Edge	0	22.450
NCDO, Acties Moolnaal	0	940
KCO, El Salvador	0	25.000
KCO, Lokale hulpverleners	0	1.800
KCO, Debatweek 2010	10.122	0
Hiva, Lokale hulpverleners	0	3.000
Vivare, renovatie Van Riebockermat	0	1.400
Bob Lind, aflevering symposium water	0	500
MDF, MDF-Vice Versa Website Project	3.627	0
Beyond (your world 2010)	10.180	0
Alumnusvereniging Vice Versa	10.000	0
	<u>214.832</u>	<u>235.300</u>
Nog te betalen bedragen		
Valutiegeldverplichting	17.000	13.710
Nog te betalen lenen	9.811	21.000
Nog te betalen declaraties	198	4.000
Borg studenten Beyond (your world)	0.000	0
	<u>27.009</u>	<u>48.710</u>

TORLACHING OP DE DIVERSE PUNTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2009	Rekening 2009
	€	€
BATEN		
Overige opbrengsten	130.940	100.000
Journalistieke productie	870.396	805.000
Opbrengstproductie	<u>230.058</u>	<u>210.118</u>
	<u>1.231.394</u>	<u>1.115.118</u>
Overige opbrengsten		
Oxfam Novib	110.414	100.000
NCDO (subsidie 2008)	20.000	0
Overige	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>130.414</u>	<u>100.000</u>
Journalistieke productie		
Beyond (your) world	294.814	330.289
Vier Viers 2009	211.179	246.117
Radio2010 - Twenty Ten	138.294	100.000
Radio2010 - Loose reportage	1.800	0
Radio2010 - Game of Hope	0	0
El Salvador 1	30.000	30.000
Arvensum Fair Fashion Event	86.255	20.000
Life on the Edge	77.686	18.000
Niet in het Nieuws	0	0
RTV op site	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>870.396</u>	<u>805.000</u>
Beyond (your) World		
NCDO	111.762	111.762
KCO	75.000	75.000
Statenrevisie	30.440	18.590
Infotand	19.000	19.000
VERBA	74.084	113.007
Doornikdijngt	1.800	0
Advertentiekosten	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>294.814</u>	<u>330.289</u>

TOELICHTING OP DE DIVERSE POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (vervolg)

	2009	begroting 2009
	€	€
Vier Vrees 2009		
Conrad	0	15.000
ICCO	30.000	30.000
Ouders Nieuw	30.000	30.000
Ilves	30.000	30.000
Stichting Doer	25.000	25.000
MDF (DPIN)	30.818	15.000
Advertentiebureaus	22.217	19.207
Abonnementbureaus	11.952	71.950
Overige inkomen	0	10.000
	<u>221.179</u>	<u>286.217</u>
Roadto2010 - Twenty Ten		
World Press Photo	170.794	100.000
Roadto2010 - Loose Reportage		
TravelJournal Magazine	350	0
SPIC	318	0
Voyah International	1.000	0
	<u>1.668</u>	<u>0</u>
El Salvador 1		
ICCO	25.000	25.000
Conrad	25.000	25.000
	<u>50.000</u>	<u>50.000</u>
Amsterdam Fair Fashion Event		
NCDO	67.500	20.000
Gemeente Arnhem	5.000	0
Provincie Gelderland	7.319	0
Eurobank	3.000	0
Staat Vrouwen Landelijk	400	0
Arnhem Mode Biennale	1.000	0
	<u>84.219</u>	<u>20.000</u>

TOELICHTING OP DE INVERSE PUNTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2009	Beginning 2009
	€	€
Life on the Edge		
NCDO	28.686	28.600
FVE	28.144	0
DVD verkoop	936	0
	<u>77.866</u>	<u>28.600</u>
Opdrachtproducties		
Opdrachten voorgaande jaren	12.700	12.700
Grote opdrachtproducties	181.063	187.734
Kleine opdrachtproducties	28.172	0.663
	<u>228.935</u>	<u>201.118</u>
Opdrachten voorgaande jaren		
ICCO	1.820	1.820
Elron	3.000	3.000
NCDO	840	840
Vivax	1.400	1.400
Both Ends	360	360
Wendelstein	2.480	2.480
	<u>12.700</u>	<u>12.700</u>
Grote opdrachtproducties		
Young Leaders 4 Nations	1.399	1.470
Both Ends project	50.000	50.000
El Salvador 2	17.648	26.890
ICCO Debatmentaka	67.478	102.800
YU/Ububa	12.781	21.000
Musik in Me voorleesboekjes	11.274	0
Grote Ontwikkelingsplan	8.200	0
Vier Vorse MDF website project	1.908	0
Webproductie Donsk Hald Website	7.758	0
El Salvador 3	12.180	0
	<u>181.063</u>	<u>187.734</u>
Kleine opdrachtproducties		
Diversen	28.172	0.663

TUITLEGGING OP DE DIVERSE POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (vervolgd)

	2009	Rekening 2009
	€	€
BESTEED AAN DOELSTELLING		
Productiekosten		
Journalistieke productie	805.458	718.786
Opdrachtproducties	144.796	247.050
	<u>950.254</u>	<u>965.836</u>
Journalistieke productie		
Beyond (y)our World 2009	267.240	281.373
Vier Voren 2009	203.304	306.411
Roadto2010 - Twenty Ten	171.613	120.000
Roadto2010 - Lieve ongetrouwen	2.600	0
Roadto2010 - Game of Hope	1.713	0
El Salvador 1	35.849	28.500
Armenian Fall Fashion Event	64.373	0
Life on the Edge	71.259	0
Nat in het Noorden	2.012	0
RTV op Reis	3.431	0
Overstorten	0	70.000
	<u>805.458</u>	<u>718.786</u>
Beyond (y)our World 2009		
Personele kosten	91.083	81.373
Materiale kosten	176.158	199.000
	<u>267.241</u>	<u>281.373</u>
Vier Voren 2009		
Personele kosten	48.262	45.000
Materiale kosten	142.942	161.411
	<u>203.304</u>	<u>306.411</u>
Roadto2010 - Twenty Ten		
Personele kosten	81.297	68.000
Materiale kosten	66.321	71.000
	<u>171.613</u>	<u>120.000</u>

TOELICHTING OP DE DIVERSE POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (vervolg)

	2009	Beginning 2009
	€	€
Beeldtoeslag - Lams reportages		
Personele kosten	1.337	0
Materiële kosten	1.064	0
	<u>2.401</u>	<u>0</u>
Beeldtoeslag - Game of Hope		
Personele kosten	583	0
Materiële kosten	1.134	0
	<u>1.717</u>	<u>0</u>
El Salvador 1		
Personele kosten	21.903	15.200
Materiële kosten	15.856	15.000
	<u>37.759</u>	<u>30.200</u>
Awareness Fair Fashion Event		
Personele kosten	27.741	0
Materiële kosten	56.632	0
	<u>84.373</u>	<u>0</u>
Life on the Edge		
Personele kosten	21.214	15.200
Materiële kosten	50.023	40.000
	<u>71.237</u>	<u>55.200</u>
Niet in het Nieuws		
Personele kosten	1.863	0
Materiële kosten	140	0
	<u>1.993</u>	<u>0</u>
RTV op Reis		
Personele kosten	3.146	0
Materiële kosten	170	0
	<u>3.316</u>	<u>0</u>
Overvoeren	<u>0</u>	<u>70.000</u>

TOELICHTING OP DE DIVERSE PUNTEN VAN DE STAAT VAN BATES EN LASTEN (overige)

	2009	Begroting 2009
	€	€
Opmachtproducties		
Opmachten voorgaande jaren	12.385	18.450
Grote opmachtproducties	129.960	109.500
Kleine opmachtproducties	22.642	29.000
	<u>164.987</u>	<u>247.950</u>
Opmachten voorgaande jaren		
Personele kosten	8.528	8.600
Materiële kosten	3.857	11.450
	<u>12.385</u>	<u>19.050</u>
Grote opmachtproducties		
Personele kosten	53.723	58.200
Materiële kosten	76.237	151.200
	<u>129.960</u>	<u>209.400</u>
Kleine opmachtproducties		
Personele kosten	8.190	8.200
Materiële kosten	14.811	20.800
	<u>22.991</u>	<u>29.000</u>
UITVOERINGSKOSTEN EIGEN ORGANISATIE		
Personele kosten	115.827	140.188
Materiële kosten	153.590	88.700
	<u>269.417</u>	<u>228.888</u>
PERSONELE KOSTEN		
Bruut salarissen	340.873	480.385
Vakantiegeld	3.890	0
Premies sociale verzekeringen	55.955	17.300
Ziektegeldverzekering	12.749	0
Pensioenlasten	18.207	0
Overige personeelskosten	21.827	16.478
	<u>463.501</u>	<u>514.163</u>
Af: Bestand aan beschikking (personele kosten)	(340.873)	(349.375)
uitvoeringskosten eigen organisatie (personele kosten)	<u>(115.827)</u>	<u>(140.188)</u>
	<u>0</u>	<u>1.600</u>

Beoordelingsverklaring

Opgdracht

Ingevolge van opdracht hebben wij de jaarrekening 2009 in dit rapport van de Stichting Lokaal Mondiaal beoordeeld. De jaarrekening is algemeen onder verantwoordelijkheid van de leiding van Stichting Lokaal Mondiaal. Het is onze verantwoordelijkheid van beoordelingsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze werkzaamheden bestonden, overeenkomstig in Nederland aanvaardde richtlijn met betrekking tot beoordelingsopdrachten, in hoofdzaak uit het toetsen van (rekening 3) functionarissen van de Stichting Lokaal Mondiaal en het uitvoeren van rijfmetingen van toetsing tot de financiële gegevens. Door de aard en de omvang van onze werkzaamheden kunnen onze sterke resultaten in een beperkte mate van zekerheid omtrent de juistheid van de jaarrekening. Deze mate van zekerheid is lager dan die welke aan een accountantsverklaring kan worden verleend.

Overbodig

Op grond van onze beoordeling is ons niet gelukt op basis waarvan wij andere sterke conclusies tot de jaarrekening, volgens in Nederland algemeen aanvaardde grondslagen van financiële verslaggeving, geen geboden beeld geeft.

Arnhem, 1 april 2010

MatersvanderNet Accountants B.V.

ds. I.A. Vlieg RA